

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGVEKKEL FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA

Szerkeszti

BUND KÁROLY,

egyesületi titkár.

1914. év, augusztus 1.

XV. FÜZET.

LIII-ik évfolyam.

Megjelenik minden hónap 1. és 15-ik napján.

Ara egy évre azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 16 kor. Az egyesület azon alapító tagjainak, kik legalább 300 koronát alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett, ára 6 kor. Rendes tagoknak a 16 kor. évidíj fejében szintén ingyen küldetik meg.

Az Országos Erdészeti Egyesület időközönként megjelenő közérdekű kiadványai (népszerű erdészeti ismeretek téra stb.), valamint a hirdetések (állandó melléklet) és az időközönként a laphoz fűzött, műnyomópapíron készült képek az előfizetési ár fejében a lappal *ingyen* küldetnek meg.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., Alkotmány-utcza 6. szám

(Telefon: 37—22)

A lapnak legkésőbb minden hónap 5. és 20. napjáig a t. egyesületi tagok vagy előfizetők kezeihez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jegygyel „reclamatio“ teendő

“Pátria” irodalmi vállalat és nyomdai r.-t. nyomása. Budapest, Üllői-ut 25.

Munkatársaink tájékozásául! Az „Erdészeti Lapok” közleményeik körébe fogadják az erdőgazdaság összes ágainak művelésére és ismertetésére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bármilyen tudósításokat, valamint felveszszük az erdészetet közelről érdeklő s azzal mintegy rokoni kötelékben lévő vadászati ügyeket is.

Írói tiszteletdíj: Egy nyomtatott ivnyi (16. old.) eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel, 64—96 K, ha az átdolgozást igényel avagy idegen nyelvből eszközölt szabatos fordításért 48—64 K, oly fordításért, mely átdolgozást igényel, 32—48 K.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség évnegyedenként küldi meg.

Kérjük munkatársainkat, hogy dolgozataikat csak egyes féelvekre s ilyeneken is csak az egyik oldalra, törött alakban írják. A cikkekhez tartozó rajzokat sima, fehér papíron, lehetőleg kétszer olyan nagyságban kell készíteni, mint amilyen nagyságban azokat a szerző a lapba felvétetnie kívánja. Ugyanilyen mértékben nagyítva kell a rajzhoz tartozó felírásokat, betűket s egyéb jelzéseket is alkalmazni. Tiszta és szép másolatokat csak hasonlóan kidolgozott eredeti után lehet várni. *Kéziratok nem küldetnek vissza.*

Az Erdészeti Lapokban megjelenő közleményekről a szerkesztőség a nyomdai költségek megtérítése esetén *különlönyomatokat* is készített a szerzők számára. A nyomdai költség (füzve, de boríték nélkül) 30 példány után 16 oldalas ivenként 7 K, 50 példány után 8, 100 példány után 10 K.

Borítékkal ellátva, a különlönyomatok előállítására 30 példánynál 3 K 60 fill., 50 példánynál 4 K-val, 100 példánynál 5 K-val többé kerül.

EGYESÜLETI HIRDETÉSEK.

Figyelmeztetés. Az egyesületi kiadványokból az egyesületi tagok *csak egy példányt* szerezhetnek meg *kedvezményes áron*, több példány megrendelése esetében a többi példány után a nem tagok számára megállapított ár küldendő be.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél (Bpest, V., Alkotmány-utca 6. sz.) a következő művek rendelhetők meg:

ERDÉSZETI LAPOK. Az Országos Erdészeti Egyesület közlönye. Szerkeszti *Bund Károly*. Előfizetési ára 1 évre 16 korona. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Mutatványszámok ingyenesen. Régi évfolyamok mérsékelt áron.

AZ ERDŐ. Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői-erdészeti és vadászati altisztek részére. Szerkeszti *Balogh Ernő* m. kir. erdőtanácsos. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Ára 1 évre 4 K.

AZ ERDÉSZETI ZSEBNAPTÁR 1914. ÉVI (33.) ÉVFOLYAMA. Ára tagoknak 2 K, másoknak 3 K. Legzajlszerűbb 2 K 45 f, illetőleg 3 K 45 f előzetes bekiüldésével rendelni, mely esetben bérmentve szállítatik.

AZ ERDŐÓR vagy AZ ERDÉSZET ALAPVONALAI KÉRDÉSEKBEK ÉS FELELETEKBEK. Irta: *Bedő Albert*. IX. kiadás, 1912. Ára 6 K. 6 kor. 55 fill. előzetes bekiüldése esetén bérmentve és ajánlva küldetik.

AZ ERDŐRENDEZÉSTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: bölcs házai *Belházy Emil*. Ára tagoknak 6 K, nem tagoknak 10 K.

ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN. Irta: *Fekete Lajos* és *Mágocsi-Dietz Sándor*. I. kötet. Általános növénytan. Teljesen elfogyott. — II. kötet: Növényrendszertan. Részletes növénytan. Növényföldrajz. Ára tagoknak 12 K, nem tagoknak 18 K.

1914. AUGUSZTUS 1.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

LIII. ÉVF.

KÖZLÖNYE

15. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. em.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnék.

(Telefon: 37—22.)

Értesítés.

A háborus viszonyokra való tekintettel az Országos Erdészeti Egyesületnek f. évi augusztus hó 23-ára Kassára egybehívott közgyűlését elhalasztjuk.

Az Országos Erdészeti Egyesület Elnöksége.

Az amerikai feketedió. (*Juglans nigra* L.)

Irta: *Majerszky István.*

Egyik fakereskedelmi szaklap piaczi jelentésében nem régen a következő adatokat találtam:

Dió: magyar	80—90 K m^3 -ként
stájer	115—120 " "
olasz	125—170 " "
amerikai	300—350 " "

Azt hiszem, hogy jobb ajánlás ennél az amerikai feketediónak nem kell; mert ennek a fájáról van szó.

Az az árkülönbség, mely a magyar, stájer meg olasz szelid-dió (*Juglans regia* L.) fája közt van, könnyen magyarázható. Ugyanaz ez, mint a magyar és szlavóniai meg a spessarti tölgyfa közti árkülönbség. De ha a legdrágább európai szelid-diófa árát hasonlítjuk is össze az amerikai diófa árával, akkor is legalább 100⁰/o esik az utóbbi javára.

Az Erdészeti Lapok hasábjain is már többen ajánlották, én tehát a fenti árakra hivatkozva, csak az előbbi cikkek íróihoz óhajtók csatlakozni és a fa tenyésztésének leírásában csak egyes szerzett tapasztalatokra kiterjeszkedni, hogy akik a jövőben a feketedió telepítésével foglalkozni kívánnak, némi utmutatást találjanak.

A feketedió talajigényei megegyeznek a kocsános tölgy talajigényeivel. Valamint az csak mély, jó talajon nő kitünően, ugy a feketedió is. A magkereskedők ugyan azt mondják: bárhol megnő. Ne higyjünk nekik, hanem csak oda telepítsük a feketediót, ahova nyugodt lelkiismerettel, a sikernek nem reményében, hanem tudatában, a tölgyet is telepítenők. Ilyen helyen aztán hálás is a feketedió.

A tölgyet messze elhagyja növekedésében, azért egyenként keverni nem is szabad, csak ha a tölgy már néhány éves, szabad a feketedióval pótolni.

A telepítés mindig magról történjék. Legjobb a magot ősszel, zöld héjával venni és úgy ültetni közönségesen kapa, vagy eke után. A magot lehéjazni teljesen fölösleges pénzpazarlás. Ebből az is következik, hogy lehetőleg ősszel ültessünk. Őszi ültetés után a mag tavasszal jobban kél, egyébként nagyon rendetlenül csirázó fanem. Egesz nyáron, sőt a következő évben, de még két év mulva is kél.

A csemetével való erdősítést nem ajánlhatom. Ugyanis az első években a feketedió csemetéjének más gyökere jóformán nincs is, mint egy nagyon erős és nagyon hosszú karógyökér, melyet az átültetésnél el kell vágni s így a csemetét tápláló szervétől jóformán megfosztani. Az egy-két éves csemete az átültetés után, ha ugyan el nem pusztul, sokáig kinlódik. A nagy, már suháng számba menő csemetével pedig eredményt nem értem el, azt már nem lehet átültetni, legfeljebb kertészetileg, amihez azonban az erdészetnek nem áll elég költség rendelkezésére.

A feketedió talajigénye egyben tér el a kocsános tölgy talajigényétől, hogy t. i. a vizet egyáltalában nem tűri. Hihetetlen, hogy ebben mennyire kényes. Van egy 1908. évi ültetésem, mely 50—60 m széles. A két széle közt a szintkülönbség talán 40 cm. A felső szélén a most öt tenyésztési időszakot átélt fácskák már 6—7 m magasak, az alsó szélén, ahova nedves időjárásnál felszíni víz is ér, ha itt-ott a régi barázda tetején sinlódik is egy-egy csemete, az ma is akkora, mint az első évben volt, amikor száraz tavasz és nyár járván, a mag mindenütt nagyon szépen kikelt. Amint az erdősítés alsó szélétől a talaj emelkedik, úgy magasabbak a csemeték is, csakhogy egy-egy centimeter szintkülönbségre a törzsek magassága deciméterekkel nő. Ezen kényesség a nedvesség iránt annál érdekesebb, mert hiszen a csemetéknek hosszú karógyökere a hivatkozott erdősítés felső részén már az első évben szintén beleért a talajnak az ő számára tulnedves rétegébe. Tehát inkább az elárasztás iránt érzékeny.

Gyors és feltétlenül szálás növekedése miatt ritka hálózatban ültethető. De ahol rudakat, póznákat jól lehet értékesíteni sűrűbben ültetve 8—10 éves korban szép egyenes rudakat szolgáltat, akár a fenyő. Ritka hálózatban eleinte ugyan hosszú, de vékony oldalágakat fejleszt, ezek azonban a törzsnek egyenes felfelé való növést nem befolyásolják, s amint a koronák összeérnek, egy év alatt elhálnak. Tehát műfatermelésre megfelelőbb fanemet sem kívánni, sem találni nem lehet.

Pótlásképpen pusztuló nyárfafiatalos közé ültetett feketedió 14 éves korban 0.6 záródás mellett 24 m³ holdankénti fatömeget mutat, tehát teljes záródásnál 40 m³-t. Egy másik, mellette levő 16 éves tulsűrű részlet 50 m³-t. Egy harmadik 0.8 záródású ugyanazon korban 49 m³-t.

Ezt a nagy fatömegnövekedést, a szép szálás növést, valamint azt, hogy a százados tölgyek méreteit is eléri, s végül az óriási árakat egybevetve, többet, azt hiszem, nem szükséges ezen fafaj ajánlására mondani.

További kitünő tulajdonsága a feketediónak, hogy rovar, gomba ez ideig nem bántja.*) Valami levélgomba károsít ugyan benne, de

*) Szerző utólag arról értesített, hogy a f. évben a nagy tömegben fellépett *Ocnaria dispar* ezt a faját is megtámadta. Szerk.

idáig nem veszedelmesen. Egy nagybirtokostól hallottam, hogy nála néhány év előtt valóságos csapás számba menő cserebogárjárás volt. A cserebogarak minden fát lerágtak, csak az egy szál feketediót, mely ott található, kimélték meg. Mikor aztán minden más elfogyott, rámentek erre is, de ami ráment, mind elpusztult. A fa alatt ugy lehetett összesöpörni a döglött cserebogarat.

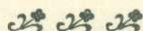
A rovarokkal szemben való ellenállóképessége miatt magja is jó, nem kell félni kukaczos magtól.

Kitünő tulajdonsága még, hogy a vad csak legvégső esetben, télen hóban, ha már más rágni való nincs, rágja le a rügyeit. Ezért még a vaddús vidéken is, hol más fanemet csak mindenféle fortélylyal, kenéssel, kötözéssel lehet felnevelni, sikeresen nevelhető ezek nélkül.

Tőről kitűnően sarjad és amennyire én tapasztaltam, növekedésére a csemetéknek két éves korban való töre metszése nagyszerű hatással van, már az első évben elhagyja a töre nem metszett csemetét.

A tavaszi fagy iránt azonban nagyon érzékeny. Korán terem, 10—12 éves korban már rendszeren. Őszszel lombja korábban hull, mint a gyümölcs tömege.

Konzuli jelentés szerint Amerikának feketedióállománya rohamosan apad, s így a fa értéke még emelkedni fog. S ugy tudom, hogy a konzul ur saját birtokán, a jövőre számítva, minden más helyett feketediót ültet.

Szabálytalan poligonok arányos felosztása.

Irtta: *Mezey Rezső*, m. kir. főerdőmérnök. (Vége.)

4. §. Mindkét irányban körülbelül egyforma kiterjedésű sokszögek osztása.

Itt csakis törés nélkül való, egy vagy több választóvonalról lehet szó, hacsak azon szokatlan eset nem adja magát elő, hogy a kihasítandó területrészt határvonalának egy, valamely — a poligon belsejében levő — ponton kell keresztülmennie. Az alábbi tételek azonban a feladatnak ilyen esetű megoldásához is könnyű szerrel juttatnak.

Megmaradva az egy egyenes vonallal való osztás mellett, kétféle feltétel elé kerülhetünk. Ezeknek egyike, azt hiszem az egyszerűbbik, a következő:

13. *Az osztóvonalnak egy a poligon területén levő pontból kell kiindulnia, vagy ez a pont esetleg szabadon is választható.*

Legyen ez a pont a 6. ábrán „s”, amelyből kiindulva, az (1—10) sokszög egy előre megállapított része levágandó.

Először is ezen „s” pontból két szemközt fekvő pont felé sugarakat huzunk [s—7, s—8]. Ezen két pontnak a megválasztásánál azonban ügyeljünk arra, hogy a kiszámítandó tulajdonképeni választóvonal becslés, vagy előzetes megközelítő mérés szerint ugyancsak az „s” pontból kiindulva, a két fölvetett sugár közé essék.

Ezekután kiszámítjuk az ujonan keletkezett azon poligon területét, amelyet a legelőször vont két sugár közül az egyik az egészről leszel. Ez a (s, 8, 9, 10, 1, 2, 3) sokszög. Vagy lehet az (s, 7, 8, 9, 10, 1, 2, 3) is.

Igy az első esetben a kihasítandó területrésznél kisebbet, a második esetben pedig nagyobbat fogunk kapni.

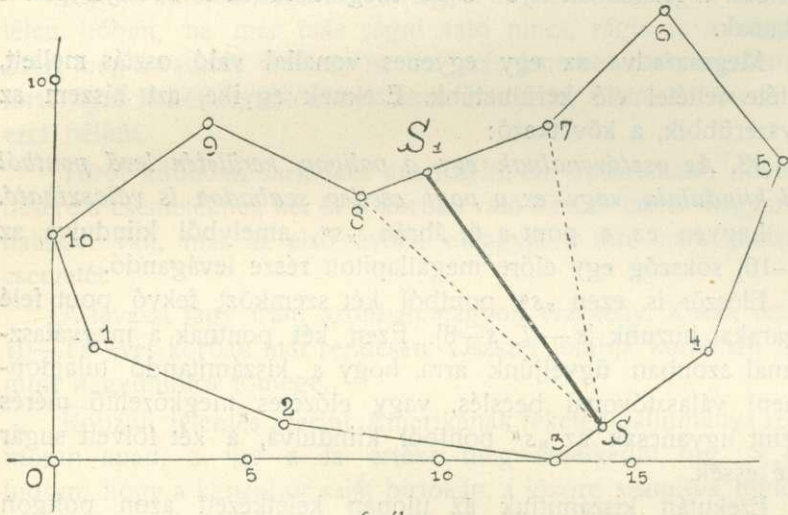
A különbséget már most csakis az (s, 7, 8) háromszögben osztandó fel olyképen, hogy az előbb már kimért poligon nagysághoz az (s, 7, 8) háromszögből az „s” ponton keresztül annyi négyzetegységet vágunk el, amennyivel az (t. i. a már kimért poligonrész) az előre feladott és kívánt területnagysáig kiegészítést nyer.

Az (s, 7, 8) háromszög területe tehát szükségképpen szintén felveendő és mert a választóvonalnak az „s” pontból kell ki-

indulnia, a háromszög alapvonalául az „s“-el szemközt fekvő (7—8.) oldalt kell kiszemelni.

Amennyiben pedig ugyanazon háromszögben, tehát ugyanazon alapvonal és magasság mellett, az alapvonal hányadrészei a háromszög területének megfelelő hányadrészeivel egyenes arányban állanak, a (7—8.) oldalon kimérendő és az „s“ ponttal összekötendő pont közvetlenül nyerhető.

Nevezzük a még hiányzó (vagy esetleg fölösleges) és a háromszögből lehasítandó területrészt t_1 -nek, a többi részt t_2 -nek, legyenek

6. ábra.

továbbá az alapvonalnak ugyanezen arányban kijelölt szakaszai a_1 és a_2 ; amikor

$$(a_1 + a_2) = a = \overline{(7, 8)} \text{ és } (t_1 + t_2) = t(s, 7, 8) \Delta$$

területe, akkor

$$\frac{a_1 m}{2} = t_1 \text{ és } \frac{a_2 m}{2} = t_2,$$

amiből

$$\frac{a_1 m}{2} : \frac{a_2 m}{2} = t_1 : t_2 \text{ és}$$

$$a_1 : (a_1 + a_2) = t_1 : [t_1 + t_2]$$

$$a_1 = \frac{t_1 a}{t} \dots \dots \dots \text{XXII.}$$

14. A 6. ábrán bemutatott példa megoldása.

Legyen a feladvány, hogy az (1—10) szabálytalan sokszögből, valamely oknál fogva és arány szerint $76\cdot25$ □-egység levágandó, úgy, hogy a választóvonal az „s” pontból induljon ki.

A választóvonal szembecslés szerint az (s, 7, 8) háromszögbe fog esni. A 13. pontban mondottakat követve, válaszszuk (szabadon) azon területrészt, amely a kihasítandó $76\cdot25$ négyzetegységnél kisebb, vagyis a felvett háromszögön kívül esik. Ez az (s, 8, 9, 10, 1, 2, 3). Ennek területe determinánsokkal: [$x_s = 14\cdot3$ és $y_s = 1\cdot0$ szintén bemérés eredménye].

$$\begin{array}{r}
 x_5 \cdot y_8 - x_8 \cdot y_5 = 14\cdot3 \times 7 - 8 \times 1 = 100\cdot1 - 8 = 92\cdot1 \\
 x_8 \cdot y_9 - x_9 \cdot y_8 = 8 \times 9 - 4 \times 7 = 72 - 28 = 44 \\
 x_9 \cdot y_{10} - x_{10} \cdot y_9 = 4 \times 6 - 0 \times 9 = 24 - 0 = 24 \\
 x_{10} \cdot y_1 - x_1 \cdot y_{10} = 0 \times 3 - 1 \times 6 = 0 - 6 = -6 \\
 x_1 \cdot y_2 - x_2 \cdot y_1 = 1 \times 1 - 6 \times 3 = 1 - 18 = -17 \\
 x_2 \cdot y_3 - x_3 \cdot y_2 = 6 \times 0 - 13 \times 1 = 0 - 13 = -13 \\
 x_3 \cdot y_s - x_4 \cdot y_3 = 13 \times 1 - 17 \times 0 = 13 - 0 = 13 \\
 \hline
 \frac{173\cdot1 - 36}{2} = 68\cdot55
 \end{array}$$

Ezen rendszalak bemérési adatai a 16. pontban vannak közölve. Az (s, 7, 8) háromszögből kihasítandó még

$$76\cdot25 - 68\cdot55 = 7\cdot7 \text{ □-egység.}$$

Az (s, 7, 8) háromszög területe a fentihez hasonló számítás szerint $21\cdot35$ □-egység, a (7—8) egyenes hossza pedig

$$\sqrt{(x_7 - x_8)^2 + (y_7 - y_8)^2} = \sqrt{(13 - 8)^2 + (9 - 7)^2} = 5\cdot38$$

hosszegység.

Lesz tehát ezen számbeli adatokkal a XXII. szerint:

$$a_1 = \frac{7\cdot7 \times 5\cdot38}{21\cdot35} = 1\cdot94$$

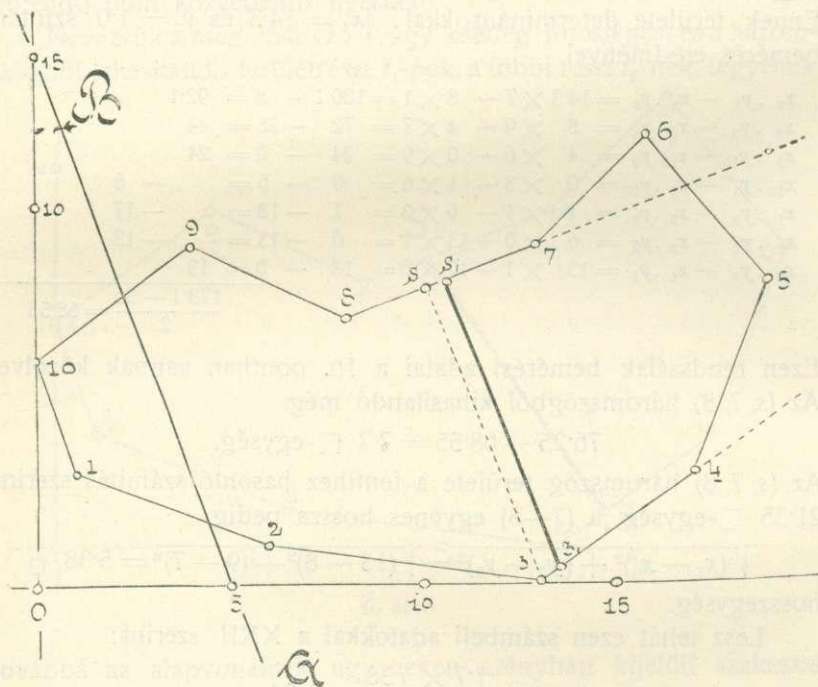
hosszegység, ami 8-tól 7-felé, a határvonalon lemérendő, hogy az (s — s₁) egyenest, mint pontos osztóvonalat kapjuk.

15. Ugyanezen polygon felosztásához a 2. feltétel az lehet, hogy az *osztóegyenesnek egy bizonyos előre meghatározott irányúnak*, például a természetben is meglevő valamely egyenessel párhuzamosnak kell lennie.

A közönséges szögmértan itt is a választható módszer lehet, de mert — mint alább látni fogjuk — esetleg igen hegyesszögű és hosszúoldalú háromszög vonandó a számításba és mert a

pontos távolságméréseket egyik módszer sem nélkülözheti, a legkényelmesebb és legrövidebb az elemző mértani, a derékszögű parallel tengelyrendszer esetével, mint azt eddig is alkalmaztuk.

A 7. ábrán (6-tal azonos) a tengelyrendszert egészen tetszés szerint szerkeszthetjük, azért egyszerűsítés és kényelem végett az már eleve a poligon két törési pontján megy keresztül.

7. ábra.

A sokszög felvételekor már gondoskodnunk kell az $A-B$ egyenes, mint a megkövetelt iránynak a beszerkesztéséről is, hogy azt a tengelyrendszerre vonatkoztatva, annak tengelymetszetei könnyen és pontosan lemérhetők és az iránynak, mint egyenesnek egyenlete és ezzel egyuttal annak tangense (általánosságban irány-tényezője) meghatározható legyen.

Ezek után — mint az előbb is tettük — becslés szerint, megközelítő pontossággal meghatározzuk a sokszög azon két

szemközt fekvő oldalát, amelyeket az osztó egyenes, valószínűség szerint metszeni fog, és ezen két oldal valamelyik alkalmas pontjából, pl. a végpontból (7. ábrán a 3-ból) a kötelező iránynyal párhuzamos egyenest vonunk.

Ez történhetik szerkesztés útján is, de mert a számítási eredmények mindig pontosabbak és mert az így nyert adatokra az egész művelet folyamán állandó és mellőzhetlen szükségünk van, azért czélszerűbb azokkal élni, annál is inkább, mert mint alább látni fogjuk az analitikai eredmények mellett a szerkesztések, különösen a segédvonalaké mellőzhető és a végeredmény a számításokból közvetlenül folyik.

Legyenek a kötelező irányt jelző $A-B$ egyenes tengely metszései a és b akkor ezen egyenes egyenlete Salmon szerint:

$$AB \equiv \frac{x}{a} + \frac{y}{b} - 1 = 0 \quad \text{és} \quad \operatorname{tg} \alpha = -\frac{b}{a}$$

Miután pedig a 3 ponton vonandó párhuzamos osztóvonal tangenseinek ugyanennek kell lennie, azért a 3 és „ s ” pontokon átmenő egyenes egyenlete,

$$\frac{y_s - y_3}{x_s - x_3} = -\frac{b}{a}$$

azaz $b x_s + a y_s - [b x_3 + a y_3] = 0 \equiv (\overline{3, s}) \quad \dots \quad \text{XXIII}$

amely egyenletben az „ s ” pont $x_s | y_s$ rendszámai még ismeretlenek. Az „ s ” pont azonban a (7—8) egyenesen is rajta fekszik, tehát tartozik annak egyenletét is kielégíteni; azaz

$$x_s [y_8 - y_7] + y_s [x_7 - x_8] + [x_8 y_7 - x_7 y_8] = 0 \equiv (\overline{7, 8}) \quad \text{XXIV.}$$

Ezen két lineáris egyenletből (XXII. XXIII.) már az ismeretlen $x_s | y_s$ koordináták kiszámíthatók és pedig pl. determinansokkal:

$$\left. \begin{aligned} x_s &= \frac{(x_8 - x_7)(b x_3 + a y_3) - a(x_8 y_7 - x_7 y_8)}{a(y_8 - y_7) - b(x_7 - x_8)} \\ y_s &= \frac{(y_8 - y_7)[b x_3 + a y_3] + b[x_8 y_7 - x_7 y_8]}{a(y_8 - y_7) - b(x_7 - x_8)} \end{aligned} \right\} \quad \text{XXV.}$$

Ha a 3. pont nem fekédnék épen a tengelyen, annak rendszámai hasonlóképen volnának számítandók, de szabadságunkban áll a tengelyrendszert mindenkor úgy választani, hogy az egyik tengely ezen a ponton menjen át.

Megismerve ilyképen az „s” pont helyét is, a megközelítő pontossággal leszelt területrész — a mint látjuk szerkesztés nélkül is — kiszámítható és pedig miután a rendszalak ugy is kezünk-ügyében állanak, a legegyszerűbben és legrövidebben ismét az analysis

$[x_3 y_s - x_s y_3] + [x_5 y_8 - x_8 y_5] + \dots + [x_2 y_3 - x_3 y_2] = 2 t_1$
 egyenletével, ha t. i. a megközelítő pontossági területrészt t_1 -e és a kívánt nagysághoz még hiányzó részt t_2 -vel jelöljük, ugy hogy

$$t_1 + t_2 = t$$

legyen, vagyis az egész parcellából pontosan levágandó területrész.

A $t - t_1 = t_2$ területérték birtokában a tulajdonképeni határvonal helyét a $(3 - s)$ segédvonal párhuzamos elcsusztatásával nyerjük.

Miután nagyon ritka és csak kivételes eset az, hogy az ilyenemű szabálytalan alakok két szemközt fekvő oldala, vagy szakasza párhuzamos legyen és mert magának az egyenesnek a kitűzése az alábbiakban előadottal ugyis azonos, ezt az eshetőséget nem kell külön tárgyalnom, de rátérek arra az esetre, ha a

szemközt fekvő két oldal nem párhuzamos. A hiányzó területrészt (t_2) a legközönségesebben azon háromszög területéhez kell viszonyítanunk, amelyet a felvett megközelítő pontosságu ($s - 3$) vonal és az általa metszett, szemközt fekvő, két nem párhuzamos oldal képeznek.

A rajzból (7. ábra) láthatni, hogy ezen két szemközt fekvő és egymástól a legtöbbször csak kevésé elhajló egyenes szögének és közös metszéspontjának megszerkesztése a leggyakrabban lehetetlen (a papírlap szélein kívül esik), azért az elemző mértani tételek, mint amelyek a legszabatosabb resultatumokat szolgáltatják egyszerűen mellőzhetlenek.

A két szemköztfekvő egyenes közös metszéspontját vagyis a keresett háromszög harmadik pontját és ebből annak területét tehát ezen uton, mindenekelőtt megállapítjuk.

Legyenek ezen közös metsző „P” pont coordinatái $x_p | y_p$, akkor ezen rendszalak az

$$x [y_7 - y_8] + y [x_8 - x_7] + [x_7 y_8 - x_8 y_7] = 0 \equiv (7 - 8)$$

és $x (y_8 - y_4) + y (x_4 - x_3) + (x_3 y_4 - x_4 y_3) = 0 \equiv (3 - 4)$

egyenleteket kielégíteni tartoznak, amikből a pont rendszámai lesznek:

$$\left. \begin{aligned} x_p &= \frac{(x_8 - x_7)(x_3 y_4 - x_4 y_3) - (x_4 - x_3)(x_7 y_8 - x_8 y_7)}{(y_7 - y_8)(x_4 - x_3) - (x_8 - x_7)(y_3 - y_4)} \\ y_p &= \frac{(y_3 - y_4)(x_7 y_8 - x_8 y_7) - (y_7 - y_8)(x_3 y_4 - x_4 y_3)}{(y_7 - y_8)(x_4 - x_3) - (x_8 - x_7)(y_3 - y_4)} \end{aligned} \right\} \text{XXVI.}$$

ezen három pont rendszállaival a $(3 - s - p)$ háromszög területe:

$$(x_3 y_p - x_p y_3) + (x_p y_s - x_s y_p) + (x_s y_3 - x_3 y_s) = 2 \tau \Delta \text{ XXVII.}$$

A továbbiakban ismét azon viszony nyer alkalmazást, a mely a hasonló háromszögek területei és magasságai között áll. Ha most τ_1 -el jelezzük azon háromszög területét, amelynek alapja a keresett új vonal és csúcsa ugyanezen „ P ”, akkor

$$\frac{\tau}{\tau_1} = \frac{D^2}{d^2} \quad [\text{analog VI.-al}]$$

„ D ” az $(s - 3)$ „ d ” pedig az $(s_1 3_1)$ keresett egyenes távolsága „ P ” ponttól. Ebből

$$d = D \sqrt{\frac{\tau_1}{\tau}} = \dots \dots \dots \text{XXVIII.}$$

A „ d ” értékének a XXVIII. egyenlet szerint való meghatározásához szükséges számbeli adatokat a következőkép veszszük:

a) a „ τ ” értékét a XXVII. egyenlet adta

b) a $\tau_1 = \tau - t_2$ értéket úgy kapjuk, ha a kiszámított segédháromszög területéből levonjuk azon területi különbözetet, amennyi az egész sokszögből már — megközelítő pontossággal — leszelt területrés és a kikötött arányu, pontos területrés között még fennáll, végül

c) a „ D ” értékét a megközelítő pontossággal felvett osztóvonal, vagyis az $(s - 3)$ egyenes egyenletének „Hesse”-féle alakja adja akkor, ha abba az x/y futórendszálok helyett a reá nézve idegen „ P ” pont x_p/y_p rendszárait behelyettesítjük. [L. 5. pont]

Az $(s - 3)$ egyenes egyenlete (két ponton át menő)

$$x(y_s - y_3) + y(x_3 - x_s) - (x_3 y_s - x_s y_3) = 0 \equiv (s - 3) \text{ XXIX.}$$

Átalakítva ezt a normális alakra és az x_p/y_p coordinátákat is helyettesítve:

$$\frac{x_p(y_s - y_3) + y_p(x_3 - x_s) - [x_3 y_s - x_s y_3]}{\sqrt{(x_s - x_3)^2 + (y_s - y_3)^2}} = D = \text{XXX.}$$

Ezzel azonban már meg van adva, a XXVIII. szerint a

$$D - d = \delta$$

is, vagyis az a távolság, amennyivel a felvett $(s - 3)$ ideiglenes vagy megközelítő osztóvonal, irányának megtartása mellett, eltolandó.

Az eddig megszerzett adatokkal a valóságos és pontos, osztó egyenes mértani helye már meghatározható, egyenlete és a poligonon közös metszéspontjai teljes szabatosággal kiszámíthatók.

Ezen pontosan osztó egyenes egyenlete azon feltételekben van körülírva, hogy az $(s - 3)$ segédvonallal párhuzamos és a tengelyrendszer középpontjától való távolsága a 7. ábrán felvett esetben „ δ ”-val nagyobb, mint a $(3 - s)$ egyenesé. Ha tehát a XXIX. egyenletet a normális alakra hozom és a „ δ ” értékkel úgy vonom kapcsolatba, hogy

$$\frac{x[y_s - y_3] + y[x_3 - x_s] - [x_3 y_s - x_s y_3]}{\sqrt{(x_3 - x_s)^2 + (y_s - y_3)^2}} = \delta;$$

illetőleg

$$x[y_s - y_3] + y[x_3 - x_s] - [x_3 y_s - x_s y_3] + \delta \sqrt{(x_3 - x_s)^2 + (y_s - y_3)^2} = 0 \quad \dots \quad \text{XXXI.}$$

akkor az ezen egyenletben szereplő, futó koordináták már csakis a keresett választóvonalra vonatkozhatnak, vagyis hogy a XXXI. egyenlet a keresett választóvonal egyenlete, a melynek ugy a (7—8) mint a (3—4) egyenesekkel közös pontja van és amelynek rendszálai, az eddig megismert egyenletek egy-egy párjából megállapíthatók. Nevezetesen:

$$x(y_s - y_3) + y(x_3 - x_s) - [x_3 y_s - x_s y_3] + \delta \sqrt{(x_3 - x_s)^2 + (y_3 - y_s)^2} = 0 \equiv (3_1 - s_1)$$

$$x(y_3 - y_4) + y(x_4 - x_3) + [x_3 y_4 - x_4 y_3] = 0$$

és e kettőből

$$\left. \begin{aligned} x_3 &= \frac{(x_3 - x_s)(x_3 y_4 - x_4 y_3) + (x_4 - x_3)[x_3 y_s - x_s y_3] + \delta \sqrt{(x_3 - x_s)^2 + (y_3 - y_s)^2}}{(x_4 - x_3)(y_s - y_3) - (x_3 - x_s)(y_3 - y_4)} \\ y_3 &= \frac{(y_4 - y_3)[x_3 y_s - x_s y_3] + \delta \sqrt{(x_3 - x_s)^2 + (y_3 - y_s)^2}}{(x_4 - x_3)(y_s - y_3) - (x_3 - x_s)(y_3 - y_4)} \end{aligned} \right\} \text{XXXII.}$$

Hasonlóképpen az

$$x(y_s - y_3) + y(x_3 - x_s) - [x_3 y_s - x_s y_3 + \delta \sqrt{(x_3 - x_s)^2 + (y_s - y_3)^2}] = 0 \equiv (\overline{s_1 - 3_1})$$

$$x(y_7 - y_8) + y(x_8 - x_7) + (x_7 y_8 - x_8 x_7) = 0 \equiv (\overline{7 - 8})$$

egyenletekből

$$\left. \begin{aligned} x_{s_1} &= \frac{(x_3 - x_s)(x_7 y_8 - x_8 y_7) + (x_8 - x_7)[x_3 y_s - x_s y_3 + \delta \sqrt{(x_3 - x_s)^2 + (y_s - y_3)^2}]}{(x_8 - x_7)(y_s - y_3) - (x_3 - x_s)(y_7 - y_8)} \\ y_{s_1} &= \frac{(y_8 - y_7)[x_3 y_s - x_s y_3 + \delta \sqrt{(x_3 - x_s)^2 + (y_s - y_3)^2}] - (y_s - y_3)(x_7 y_8 - x_8 y_7)}{(x_8 - x_7)(y_s - y_3) - (x_3 - x_s)(y_7 - y_8)} \end{aligned} \right\} \text{XXXIII.}$$

Ezekkel a feladat meg is van oldva.

Közbevetőleg meg kell jegyezni, hogy az egyenes normális alakjában:

$$x \cdot \cos \alpha + y \cdot \sin \alpha - p = 0$$

a „ p ”, vagyis a normális hossza csak pozitív szám lehet és a 0-ra redukált alakjában az egyenlet baloldalán mindig — előjellel kell állania. Amennyiben pedig a levezetések folyamán végső eredményképen a „ p ” értéknek megfelelő tag + előjellel jelentkeznék, az egész egyenlet 1-el való szorzás vagy ennek kiemelése által aszerint alakítandó.

Az eddigi példákban a kitűzni kívánt rendszalak értékeinek megszerzése után gondoskodni kellett egy — a természetben is meglévő és az elméleti tengelyrendszerre is vonatkoztatott — alapvonalról, amelyre a rendszaladatok, az elméleti tengelyrendszer eltolása és elforgatása szerint átszámítandók voltak. XXIII—XXXIII. egyenletek, illetőleg azoknak rövid továbbvezetése ezen műveletek alól felment, amennyiben az itt meglévőkből

$$\sqrt{(x_3 - x_{3'})^2 + (y_3 - y_{3'})^2} = \delta_1$$

és

$$\sqrt{(x_3 - x_s)^2 + (y_3 - y_s)^2} = \delta^2 \quad . . . \text{XXXIV.}$$

egyenletek azon szalaghosszuságokat adják, amelyekkel a keresett egyenes két végpontja magán a poligonon és pedig a 3. ponttól a 4. felé, illetőleg 8.-tól a 7. felé közvetlenül lerakható.

16. Pl. A 7. ábrán bemutatott szabálytalan tiszszögéből olyképen választandó el valamely előre megadott követelménynél fogva $76\cdot25$ □-egység, hogy az osztóvonal egy bizonyos „A—B” iránynyal párhuzamos legyen.

A tiszszögnek már a 14. pontban idézett és körzővel bemért rendszálai itt következnek.

$$\begin{array}{llll} x_1 = 1\cdot0; & y_1 = 3 & x_6 = 16\cdot0; & y_6 = 12 \\ x_2 = 6; & y_2 = 1 & x_7 = 13\cdot0; & y_7 = 9 \\ x_3 = 13\cdot0; & y_3 = 0 & x_8 = 8; & y_8 = 7 \\ x_4 = 17\cdot0; & y_4 = 3 & x_9 = 4; & y_9 = 9 \\ x_5 = 19\cdot0; & y_5 = 8 & x_{10} = 0; & y_{10} = 6 \end{array}$$

Az A—B egyenes (a kikötött iránynyal párhuzamos) tengely metszései ugyanigy történt mérés szerint:

$$a = 5; \quad b = 14\cdot0$$

és ezek alapján ezen egyenes egyenletének általános alakja

$$14x + 5y - 70 = 0 \equiv (\overline{A-B})$$

A polygont megközelítő pontossággal szelő $(\overline{s-3})$ egyenes pedig a XXIII. szerint

$$14x_s + 5y_s - [14\cdot13 + 5\cdot0] = 0$$

azaz

$$14x_s + 5y_s - 182 = 0 \equiv (\overline{s-3})$$

amelyben még a „s” pont $x_s | y_s$ rendszálai ismeretlenek s amelyeknek értékét a XXV. egyenlet szolgáltatja

$$x_s = \frac{(8-13)(14\cdot13 - 5 \times 0) - 5(8\cdot9 - 13\cdot7)}{5(7-9) - 14(13-8)} =$$

$$= \frac{-5 \times 182 + 5 \times 19}{5\cdot2 - 14\cdot5} = x_s = 10\cdot2$$

$$y_s = \frac{(7-9)(14\cdot13 + 5 \times 0) + 14(8 \times 9 - 13 \times 7)}{5(7-9) - 14(13-8)} =$$

$$= \frac{364 + 266}{80} = y_s = 7\cdot88$$

A feladat szerint az egészből az A—B iránynyal párhuzamos vonallal $76\cdot25$ □-egység lehasítandó.

Az $(s-3)$ egyenessel, megközelítő pontosság szerint leszelt terület:

$$\begin{aligned}
 x_2 \times y_5 - x_5 \times y_2 &= 13.0 \times 7.88 - 10.2 \times 0 = 102.44 - 0 = 102.44 \\
 x_5 \times y_8 - x_8 \times y_5 &= 10.2 \times 7 - 8 \times 7.88 = 71.4 - 63.04 = 8.36 \\
 x_8 \times y_9 - x_9 \times y_8 &= 8 \times 9 - 4 \times 7 = 72 - 28 = 44 \\
 x_9 \times y_{10} - x_{10} \times y_9 &= 4 \times 6 - 0 \times 9 = 24 - 0 = 24 \\
 x_{10} \times y_1 - x_1 \times y_{10} &= 0 \times 3 - 1 \times 6 = 0 - 6 = -6 \\
 x_1 \times y_2 - x_2 \times y_1 &= 1 \times 1 - 6 \times 3 = 1 - 18.0 = -17 \\
 x_2 \times y_3 - x_3 \times y_2 &= 6 \times 0 - 1.3 \times 1 = 0 - 13.0 = -13 \\
 &= [178.8 - 36.0]^{1/2} = 71.4 \square\text{-egység.}
 \end{aligned}$$

Eszerint a pontosan leszelendő területből hiányzik még

$$76.25 - 71.4 = 4.85 \square\text{-egység.}$$

A párhuzamos eltolás arányosságának megállapításához szükséges (elméleti) háromszög csúcspontjainak, „ S^u ”-nek rendszámai a XXVI. egyenlet szerint

$$\begin{aligned}
 x_p &= \frac{(8 - 13)(13.3 - 0) - (17 - 13)(13.7 - 8.9)}{(9 - 7)(17 - 13) - (8 - 13)(0 - 3)} = \\
 &= \frac{-5.39 - 4.19}{2.4 - 3.5} = x_p = 38.71
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 y_p &= \frac{(0 - 3)(13.7 - 8.9) - 2.13.3}{(9 - 7)(17 - 13) - (8 - 13)(0 - 3)} = \\
 &= \frac{-57 - 78}{-7} = y_p = 19.3
 \end{aligned}$$

a háromszög területe pedig a XXVII. egyenlet szerint:

$$\begin{aligned}
 2\tau &= [13 + 19.3 - 38.71 \times 0] + [38.71 \times 7.88 - 10.2 \times 19.3] + \\
 &\quad + [10.2 \times 0 - 13 + 7.88] \\
 &= 250.9 + 305.03 - 196.86 - 102.44 \\
 &\quad \frac{256.63}{2} = \tau = 128.32 \square\text{-egység és}
 \end{aligned}$$

$$\tau_1 = 128.32 - 4.85 = 123.47 \square\text{-egység.}$$

A τ vagyis az egész háromszög magasságát XXX. egyenletben látjuk

$$\begin{aligned}
 D &= \frac{38.71 \times 7.88 + 19.3(13 - 10.2) - 13 \times 7.88}{\sqrt{(10.2 - 13)^2 + (7.88 - 0)^2}} = \\
 &= \frac{256.64}{\sqrt{69.93}} = D = 30.7
 \end{aligned}$$

és ebből (L. XXVIII).

$$d = 30.7 \sqrt{\frac{123.47}{128.32}} = 30.7 \sqrt{0.9856} = d = 30.09 \text{ és végül}$$

$$30.7 - 30.09 = \delta = 0.61 \text{ hosszegység}$$

A XXXII. és XXXIII. egyenletek adják az új osztóvonalnak és a sokszög két szembenfekvő oldalának közös, vagyis metszőpontjait. És találjuk, hogy

$$x_{31} = \frac{(13 - 10 \cdot 2) \cdot (13 \times 3 - 0) + (17 - 13)(13 \times 7 \cdot 88 + 0 \cdot 61 \cdot \sqrt{(10 \cdot 2 - 13)^2 + 7 \cdot 88^2})}{(17 - 13)(7 \cdot 88 - 0) - (13 - 10 \cdot 2)(0 - 3)} =$$

$$= \frac{2 \cdot 8 \times 39 + 4(102 \cdot 4 + 0 \cdot 61 \times 8 \cdot 37)}{4 \times 7 \cdot 88 + 2 \cdot 8 \times 3} = \frac{109 \cdot 2 + 430}{31 \cdot 52 + 8 \cdot 4} = x_{31} = 13 \cdot 51$$

$$y_{31} = \frac{3(13 + 7 \cdot 88 + 0 \cdot 61 \times 8 \cdot 37) - 7 \cdot 88 \times 13 \times 3}{31 \cdot 52 + 8 \cdot 4} = y_{31} = 0 \cdot 38$$

Ugyanígy adja a XXXIII. egyenletpár az

$$x_{s_1} = 10 \cdot 76; \text{ és } y_{s_1} = 8 \cdot 11 \text{ értékeket.}$$

Végül pedig a 3. ponttól 4 felé lemérendő a XXXIV. képlet szerint

$$\delta_1 = \sqrt{(13 - 13 \cdot 51)^2 + (0 - 0 \cdot 38)^2} = 0 \cdot 64 \text{ hosszegység}$$

a 8.-tól 7. felé

$$\delta_2 = \sqrt{(8 - 10 \cdot 76)^2 + (7 - 8 \cdot 11)^2} = 2 \cdot 78 \text{ hosszegység}$$

Látjuk ezekből, hogy a tiszta számítási eredmények, a tengelyrendszeren kívül a többi szerkesztések megtételét szükségtelenné tették.

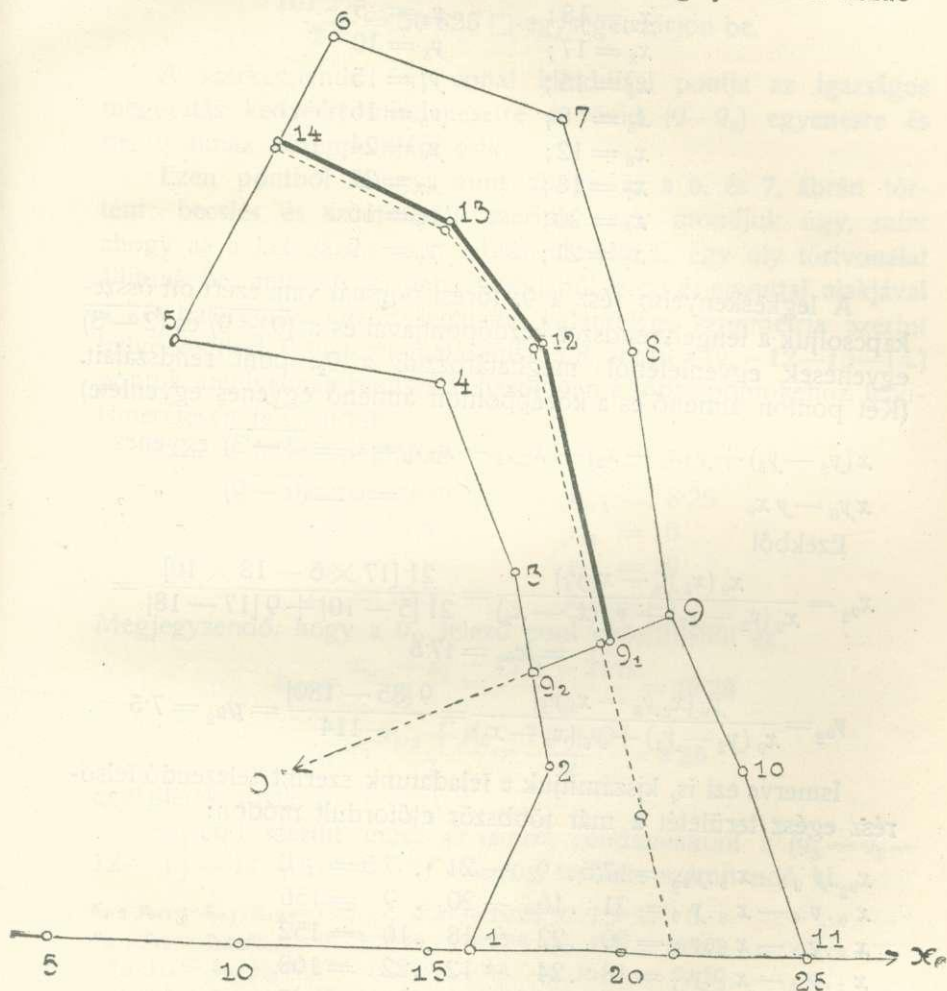
17. Legelől tett ígéretemhez képest tárgyalnom kell még egy igen gyakran előforduló, a 8. ábrán bemutatott azon esetet, amikor a felosztandó, hosszukás idom, akár a közepén, akár valamelyik vagy mindkét szélén oly annyira összeszorul, hogy az eddig ismertetett eltoláshoz szükséges és kiszámított távolságot sem adja ki. Ha tehát ezen — másnemű eljárást igénylő — esettel állunk szemben, vagy valahányszor az 1—12. pontokban előadott eltolásokkal a felosztandó parcella másik visszamaradó részét annyira eltorzítanánk, hogy az nemcsak alakja miatt nem foglalhat helyet a térképen, de esetleg a mivélésre vagy beépítésre alkalmatlanná válik, akkor a következő megoldási móddal kell élnünk.

Megjegyzem, hogy miután az itt alkalmazást nyerő analitikai tételek az előzőekben már mind bizonyítást nyertek, itt egyesén a 8. ábrán felvett példa kidolgozásához foghatunk.

A nevezett ábrán a felosztandó, hosszukás sokszög a közepén szűkül.

Az egész területet körülbelül és lehetőleg ott, ahol az a legkeskenyebb, két részre osztjuk keresztben és pedig olyképen, hogy ezen osztóvonal az eddigi módon felveendő tengelyrendszer kezdő-

8. ábra.

pontján menjen keresztül és a számítások egyszerűsítése kedvéért egyúttal a sokszög valamelyik törési pontján is keresztül. Ez által a feladat megoldása is két részre oszlik, amennyiben a felosztott felső és alsó résszel külön-külön kell végeznünk.

A példán felvett sokszög törési pontjainak jól felmért rendszámai a következők: (Elegendőnek véltem csak az egyik, a felső területrész rendszárait felvenni)

$$\begin{array}{ll} x_2 = 18; & y_2 = 5 \\ x_3 = 17; & y_3 = 10 \\ x_4 = 15; & y_4 = 15 \\ x_5 = 8; & y_5 = 16 \\ x_6 = 12; & y_6 = 24 \\ x_7 = 18; & y_7 = 22 \\ x_8 = 20; & y_8 = 16 \\ x_9 = 21; & y_9 = 9 \end{array}$$

A legkeskenyebb rész a 9. törési pontnál van, ezért ott összekapcsoljuk a tengelyrendszer kezdőpontjával és a $(0-9)$ és $(2-3)$ egyenesek egyenletéből meghatározzuk a 9_2 . pont rendszárait. (Két ponton átmenő és a középponton átmenő egyenes egyenlete)

$$\begin{aligned} x(y_2 - y_3) + y(x_3 - x_2) + x_2 y_3 - x_3 y_2 &= 0 \equiv \overline{(2-3)} \text{ egyenes} \\ x y_8 - y x_9 &= 0 \equiv \overline{(0-9)} \quad " \end{aligned}$$

Ezekből

$$\begin{aligned} x_{9_2} &= \frac{x_9(x_3 y_2 - x_2 y_3)}{x_9(y_2 - y_3) + y_9(x_3 - x_2)} = \frac{21[17 \times 5 - 18 \times 10]}{21[5 - 10] + 9[17 - 18]} = \\ &= x_{9_2} = 17.5 \end{aligned}$$

$$y_{9_2} = \frac{y_9[x_2 y_8 - x_3 y_2]}{x_9(y_2 - y_3) + y_9(x_3 - x_2)} = \frac{9[85 - 180]}{-114} = y_{9_2} = 7.5$$

Ismerve ezt is, kiszámítjuk a feladatunk szerint felezendő felső-rész egész területét a már többször előfordult módon:

$$\begin{array}{r} x_{9_2} \cdot y_9 - x_9 \cdot y_{9_2} = 17.5 \cdot 9 - 21 \cdot 7.5 = 0 \\ x_9 \cdot y_8 - x_8 \cdot y_9 = 21 \cdot 16 - 20 \cdot 9 = 156 \\ x_8 \cdot y_7 - x_7 \cdot y_8 = 20 \cdot 22 - 18 \cdot 16 = 152 \\ x_7 \cdot y_6 - x_6 \cdot y_7 = 18 \cdot 24 - 12 \cdot 22 = 168 \\ x_6 \cdot y_5 - x_5 \cdot y_6 = 12 \cdot 16 - 8 \cdot 24 = 0 \\ x_5 \cdot y_4 - x_4 \cdot y_5 = 8 \cdot 15 - 15 \cdot 16 = -120 \\ x_4 \cdot y_3 - x_3 \cdot y_4 = 15 \cdot 10 - 17 \cdot 15 = -105 \\ x_3 \cdot y_{9_2} - x_{9_2} \cdot y_3 = 17 \cdot 7.5 - 17.5 \cdot 10 = -485 \\ \hline 476 - 273.5 = 202.5 \end{array}$$

$t = 202.5 : 2 = 101.25$ □-egység, amit a feladvány szerint feleznünk kell, vagyis, hogy a szerkesztendő új töröttvonal a poligon belső oldalával

$$\frac{101.25}{2} = 50.625 \text{ □-egységet zárjon be.}$$

A szerkesztendő tört vonal kiindulási pontja az igazságos megosztás kedvéért mindenesetre a rövid ($9-9_2$) egyenesre és pedig annak középpontjára esik.

Ezen pontból épügy, mint ahogy az a 6. és 7. ábrán történt: becslés és szemmérték szerint, vagy mondjuk úgy, mint ahogy az a két gazda az 1. ábrát elosztotta, egy oly törttvonalat állítunk be, amely a területet nagyjából felezi és egyuttal alakjával a két határvonal között legalább valamelyes szimmetria szerint helyezkedik el. Ezen törttvonal pontjai a 8. ábrán a ($9_1-12-13-14$) pontok, amelyeknek rendszálai hasonlóan a többi pontokéhoz, lelkiismeretesen felveendőek.

Ezek a felvett példában:

$$\begin{array}{ll} x_{9,1} = 19.25; & y_{9,1} = 8.25 \\ x_{12} = 17.5; & y_{12} = 16 \\ x_{13} = 15; & y_{13} = 19 \\ x_{14} = 10.5; & y_{14} = 21 \end{array}$$

Megjegyzendő, hogy a 9_1 . felező pont koordinátáit az

$$x_{91} = \frac{x_{9,2} + x_9}{2} = \frac{17.5 + 21.0}{2} = 19.25$$

$$y_{91} = \frac{y_{9,2} + y_9}{2} = \frac{7.5 + 9}{2} = 8.25$$

egyenletek adták.

Sorrend szerint most az ismert rendszálakból a ($9_2-9_1-12-13-14-5-4-3$) sokszög területe számítandó ki.

$$\begin{array}{r} x_{9,2} \cdot y_{9,1} - x_{9,1} \cdot y_{9,2} = 17.5 \times 8.25 - 19.25 \times 7.5 = 0 \\ x_{9,1} \cdot y_{12} - x_{12} \cdot y_{9,1} = 19.25 \times 16 - 17.5 \times 8.25 = 163.62 \\ x_{12} \cdot y_{13} - x_{13} \cdot y_{12} = 17.5 \times 19 - 15 \times 16 = 92.50 \\ x_{13} \cdot y_{14} - x_{14} \cdot y_{13} = 15 \times 21 - 10.5 \times 19 = 115.50 \\ x_{14} \cdot y_5 - x_5 \cdot y_{14} = 10.5 \times 16 - 8 \times 21 = 0 \\ x_5 \cdot y_4 - x_4 \cdot y_5 = 8 \times 15 - 15 \times 16 = -120 \\ x_4 \cdot y_3 - x_3 \cdot y_4 = 15 \times 10 - 17 \times 15 = -105 \\ x_3 \cdot y_{92} - x_2 \cdot y_3 = 17 \times 7.5 - 17.5 \times 10 = -48.5 \end{array}$$

$$371.62 - 273.5 = 98.12$$

A megközelítő pontossággal alakított sokszög területe tehát
 $98 \cdot 12 : 2 = 49 \cdot 06$ □-egység

a hiányzó területrész pedig:

$$50 \cdot 63 - 49 \cdot 06 = 1 \cdot 57 \text{ □-egység.}$$

A kiigazítás most már — többek között — a becslés szerint felvett polygon eltolásával ugy is történhetik, amint azt a 2. esetleg 5. vagy 8. pontok alatt láttuk. Vegyük a párhuzamos eltolást (2. pont).

Megállapítjuk t. i. először a 9, 1., 12., 13., 14. pontok és a tengelyrendszer kezdőpontja által képezett sokszög területét, ehhez hozzáadjuk a még hiányzó 1·57 területrészt és ebből a $\sqrt{\lambda} = \sqrt{T/t}$ viszonyszámot. Tehát:

$$\left. \begin{array}{l} x_{91} \cdot y_{12} - x_{12} \cdot y_{91} = 19 \cdot 25 \times 16 - 17 \cdot 5 \times 8 \cdot 25 = 308 - 144 \cdot 38 \\ x_{12} \cdot y_{13} - x_{13} \cdot y_{12} = 17 \cdot 5 \times 19 - 15 \cdot 0 \times 16 = 332 \cdot 5 - 240 \\ x_{13} \cdot y_{14} - x_{14} \cdot y_{13} = 15 \times 21 - 10 \cdot 5 \times 19 = 315 - 199 \cdot 5 \end{array} \right\} = 2t$$

$$955 \cdot 5 - 583 \cdot 88 = 371 \cdot 62$$

$$\text{és } t = 185 \cdot 81;$$

a kitüzendő terület pedig

$$T = 185 \cdot 81 + 1 \cdot 57 = 187 \cdot 38$$

a viszonyszám pedig

$$\sqrt{\frac{187 \cdot 38}{185 \cdot 81}} = \sqrt{\lambda} = 1 \cdot 01$$

Ezen kiszámított adatoknak és a IX/a, b, c alattiaknak felhasználásával lesznek a kívánt és a területet pontosan kétfelészto, törtvonal törési pontjainak koordinátái rendre:

$$\xi_{91} = x_{91} \sqrt{\lambda} = 19 \cdot 25 \times 1 \cdot 01 = 19 \cdot 44$$

$$\xi_{12} = x_{12} \sqrt{\lambda} = 17 \cdot 5 \times 1 \cdot 01 = 17 \cdot 68$$

$$\xi_{13} = x_{13} \sqrt{\lambda} = 15 \times 1 \cdot 01 = 15 \cdot 15$$

$$\xi_{14} = x_{14} \sqrt{\lambda} = 10 \cdot 5 \times 1 \cdot 01 = 10 \cdot 61$$

ugyanigy

$$\eta_{91} = y_{91} \sqrt{\lambda} = 8 \cdot 25 \times 1 \cdot 01 = 8 \cdot 33$$

$$\eta_{12} = y_{12} \sqrt{\lambda} = 16 \times 1 \cdot 01 = 16 \cdot 16$$

$$\eta_{13} = y_{13} \sqrt{\lambda} = 19 \times 1 \cdot 01 = 19 \cdot 19$$

$$\eta_{14} = y_{14} \sqrt{\lambda} = 21 \times 1 \cdot 01 = 21 \cdot 21$$

A természetben is fellelhető bázisra való vonatkoztatást és a tengelyrendszer ezzel járó elforgatását és eltolását a 3. pontban láttuk.

Az egész terület másik, alsó részével hasonlóképen bánunk el, megjegyezve, hogy a ($9_1-1.$) választópolygonnak, a még nem rektifikált $9_1.$ pontból kell kiindulnia, mert, mint — majdnem mindig — előre feltételezhető, az itt leirt eljárás szerint az alsó és a felső törtvonal a kiigazítás után nem fog a ($9-9_2.$) egyenes ugyanazon pontjain találkozni.

Ennek elkerülésére vagy a pontos választóvonal eme két kiinduló pontjának szabályos összekapcsolására két mód szolgál.

Az első mód azon esetben alkalmazható czélszerűen, ha a szemmérték szerint való és a kiszámított, pontos osztópolygon közötti távolság oly csekély, mint a fenti példában.

Ekkor ugyanis a becslés szerint felvett $9_1., 12., 13.$ pontok változatlanul hagyhatók és csupán a $13-14.$ vonalszakaszt forgatjuk a $13.$ pont körül addig, míg a $14.$ -es pont az ($\overline{5-6}$) egyenesen el nem foglalja azt a helyet, ahol a $13., 14.$ és $14_1.$ pontokból alakult háromszög területe a még hiányzó és a felvett példában $1\cdot57 \square$ -egységben jelentkezett területet nem adja.

Ugy ezen, mint a másik ígért módszer elmélete a következő pontban van tárgyvalva.

18. *Össze nem érő vonalak egybekapcsolása.* Az előző pontban azon esettel foglalkoztunk, amikor a felosztandó poligon a közepe táján vagy — mondjuk — csak az egyik záróvonaltól szűkül (ami az eljárásra nézve ugyanaz). Jelenben azt a szintén elég gyakran előforduló esetet vesszük fel, amikor az osztandó, hosszúságú parcella a két végén, a honnan az osztásnak kiindulnia kell, keskeny.

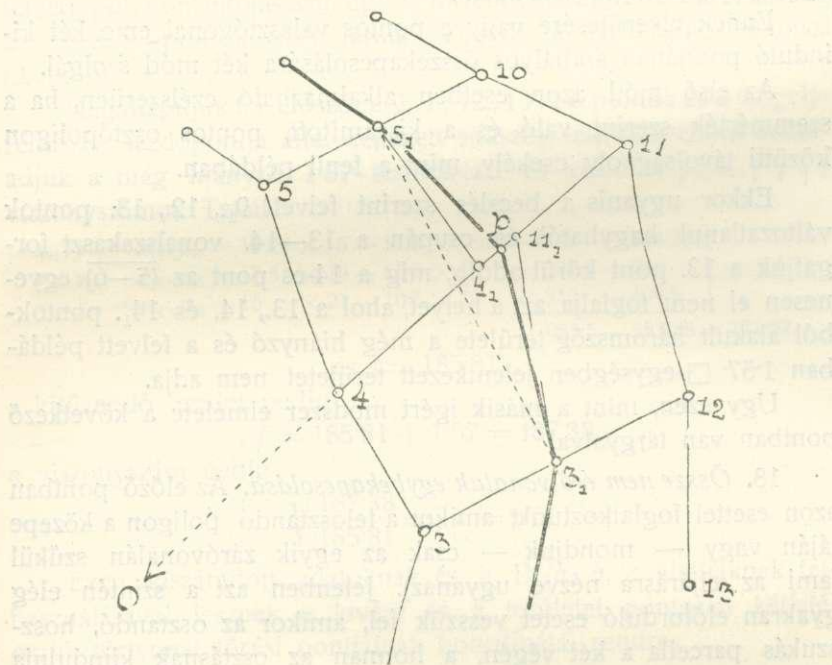
Az osztóművelet maga, az előbbivel azonos lévén, a 9. ábrán már csak a kiigazítás befejező műveletét mutatom be, a pontos felosztás megtörténtét feltételezve és ugyanezért a területnek csak azon szakaszát, a hol a két záróvonalról kiinduló osztópolygonnak találkoznia kell, illetőleg kellene; ami azonban ritkán szokott megtörténni, mint ahogy a 9. ábrán a $4_1 11_1$ pontok sem esnek össze.

Kereshünk kell tehát egy oly közös „ p ” pontot, amelyen a polygon úgy záródik, hogy a kívánt, lehasítandó területet fogja be.

Elegendő, ha a hiba kiigazítását csakis a két utolsó, össze nem érő szakaszra szorítjuk. E végből a két utolsó vonalszakasz $5.$ és $3.$ pontjain keresztül, a területre nézve már *pontosan* kiszá-

mitott sokszögből, ugyancsak az 5. és 3. törési pontokhoz vont $(5 - 5_1)$ és $(3 - 3_1)$ egyenesekkel egy-egy részt leszelünk, amelyeknek területét külön-külön kell meghatározni.

Legyenek a ráknézve érdekes rendszálak mérési adatai a következők:

9. ábra.

$$\begin{aligned} x_3 &= 12; & y_3 &= 9 \\ x_4 &= 9; & y_4 &= 12 \\ x_5 &= 6; & y_5 &= 17 \\ x_{10} &= 11; & y_{10} &= 21 \\ x_{11} &= 15; & y_{11} &= 20 \\ x_{12} &= 18; & y_{12} &= 14 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \xi_3 &= 15; & \eta_3 &= 11.33 \\ \xi_4 &= 12; & \eta_4 &= 16 \\ \xi_5 &= 8.5; & \eta_5 &= 19 \\ \xi_{11} &= 12.75; & \eta_{11} &= 17 \end{aligned}$$

és ahol a ξ/η jelzésű rendszálakkal a $3_1, 4_1, 11_1$ és 5_1 pontok vannak képviselve.

Az első koordinata csoport bemérés eredménye, míg a második csoporthoz a 17. pont egyenletei és műveletei által jutottunk. Ezek szerint az I. jelölt felső területrész:

$$\begin{array}{r}
 x_4 \cdot \eta_4 - \xi_4 \cdot \eta_4 = 9 \times 16 - 12 \times 12 = 144 - 144 = 0 \\
 \xi_4 \cdot \eta_5 - \xi_5 \cdot \eta_4 = 12 \times 19 - 8.5 \times 16 = 228 - 136 = 92 \\
 \xi_5 \cdot \eta_5 - x_5 \cdot \eta_5 = 8.5 \times 17 - 6 \times 19 = 144.5 - 114 = 30.5 \\
 x_5 \cdot \eta_4 - x_4 \cdot \eta_5 = 6 \times 12 - 9 \times 17 = 72 - 153 = -81 \\
 \hline
 122.5 - 81 = 41.5
 \end{array}$$

$$\text{és } t_I = 41.5 : 2 = 20.75 \square\text{-egység}$$

a II. (alsó) része pedig

$$\begin{array}{r}
 x_3 \cdot \eta_3 - \xi_3 \cdot \eta_3 = 12 \times 11.33 - 15 \times 9 = 135.96 - 135 = 0.96 \\
 \xi_3 \cdot \eta_{11} - \xi_{11} \cdot \eta_3 = 15 \times 17 - 12.75 \times 11.33 = 255 - 144.46 = 110.54 \\
 \xi_{11} \cdot \eta_4 - x_4 \cdot \eta_{11} = 12.75 \times 12 - 9 \times 17 = 153 - 153 = 0 \\
 x_4 \cdot \eta_3 - x_3 \cdot \eta_4 = 9 \times 9 - 12 \times 12 = 81 - 144 = -63.0 \\
 \hline
 111.5 - 63.0 = 48.5
 \end{array}$$

$$\text{és } t_{II} = 48.5 : 2 = 24.25 \square\text{-egység}$$

Ha még ezenkívül a $3_1 5_1$ segédvonalat meghuzva, az ezzel körülzárt sokszög területét is kiszámítjuk, ami:

$$\begin{array}{r}
 x_3 \cdot \eta_3 - \xi_3 \cdot \eta_3 = 12 \times 11.33 - 15 \times 9 = 0.96 \\
 \xi_3 \cdot \eta_5 - \xi_5 \cdot \eta_3 = 15 \times 19 - 8.5 \times 11.33 = 188.69 \\
 \xi_5 \cdot \eta_5 - x_5 \cdot \eta_5 = 8.5 \times 17 - 6 \times 19 = 30.50 \\
 x_5 \cdot \eta_4 - x_4 \cdot \eta_5 = 6 \times 12 - 9 \times 17 = -81.0 \\
 x_4 \cdot \eta_3 - x_3 \cdot \eta_4 = 9 \times 9 - 12 \times 12 = -63.0 \\
 \hline
 220.15 - 144 = 76.15
 \end{array}$$

$$\text{és } 76.15 : 2 = 38.08 \square\text{-egység}$$

akkor az így nyert területrészek között a következő relatiókhöz jutunk.

Az I. és II. területrészek összege $20.75 + 24.25 = 45.00 \square\text{-egység}$, ami a már pontosan lehasított polygonrész tartozéka.

A $(3_1 - 5_1)$ segédvonal által bezárt $38.08 \square\text{-egység}$ levonása után nyert $6.92 \square\text{-egység}$ pedig most már azon kis részlet, amelyre a kiigazítás, nevezetesen az össze nem érő $(5_1 - 4_1)$ $(3_1 - 11_1)$ poligon-oldalak egy közös pontba való összevonása szorítkozik. Ez pedig abból áll, hogy a $(3_1 - 5_1)$ egyenes fölé egy oly háromszög szerkesztendő amelynek

a) területe = $6.92 \square\text{-egység}$

b) „ p^a ” csúcspontja a $(4-11)$ egyenesen fekszik.

Ezen két feltétel, a már eddig több ízben előfordult egyenletekkel is kifejezhető. És pedig $[p \mid x_p \mid y_p]$ rendszálak ismeretlenek]

a $(3_1 - p - 5_1)$ háromszög területe

$$\xi_3 y_p - x_p \eta_3 + x_p \eta_5 - \xi_5 y_p + \xi_5 \eta_3 - \xi_3 \eta_5 = 2t(\Delta); \text{ rendezve}$$

$$x_p (\eta_5 - \eta_3) + y_p (\xi_3 - \xi_5) + \xi_5 \eta_3 - \xi_3 \eta_5 - 2t = 0 \dots a)$$

a (4—11) egyenes egyenlete pedig, amiről már az előző pontban kikötöttük, hogy a sokszög valamelyik, de egyuttal a tengelyrendszer kezdőpontján is keresztül menjen, ez:

$$x_p y_4 - y_p x_4 = 0 \dots b)$$

Ezen két alkalmas egyenletből a „ p ” pont $x_p \mid y_p$ rendszálai nehézség nélkül kiszámíthatók és így:

$$x_p = \frac{x_4 (\xi_5 \eta_3 - \xi_3 \eta_5 - 2t)}{-x_4 (\eta_5 - \eta_3) - y_4 (\xi_3 - \xi_5)}; y_p = \frac{y_4 (\xi_5 \eta_3 - \xi_3 \eta_5 - 2t)}{-x_4 (\eta_5 - \eta_3) - y_4 (\xi_3 - \xi_5)}$$

Ahol $\xi \mid \eta$ a számítás útján vett és már kiigazított rendszálak jelei. A példában pedig lesz:

$$x_p = \frac{9 [8 \cdot 5 \times 11 \cdot 33 - 15 \times 19 - 2 \times 6 \cdot 92]}{-9 [19 - 11 \cdot 33] - 12 [15 - 8 \cdot 5]} =$$

$$= \frac{-9 \times 202 \times 53}{-69 \cdot 03 - 78} = x_p = 12 \cdot 4$$

$$y_p = \frac{-12 [202 \cdot 53]}{-147 \cdot 03} = y_p = 16 \cdot 53$$

A tengelyrendszer áttolása és forgatása, illetőleg a természetben is fellelhető és a kitűzésre is alkalmas bázis számítása, innen sem mellőzhető.

Befejezésül szükségesnek tartom a gyakorlatban jelentkező és a leirottakban is hangoztatott néhány körülményt ismételten szóvá tenni.

Tisztán csak maga a szerkesztés, sem itt, sem az építési tervek kiállításánál, soha sem elég pontos arra, hogy az a számítási eredményeket helyettesíthesse, sőt, mint láttuk, olykor végre sem hajtható; de igenis alkalmas arra, hogy a számműveletekkel szerzett eredményeket, illetőleg azok helyességét ellenőrizhessük vele. Egészen mellőzni pedig még más oknál fogva sem lehet és ez az, hogy a hasonló természetű munkálatok kiindulási alapját a kataszteri eredeti felmérések és legtöbb esetben csakis a rendelkezésre álló kataszteri térképszelvények szolgáltatják, mint amelyek, ezidőszent

egyedüli alapja, nemcsak az adóztatásnak, de egyuttal a birtoklási és tulajdonjognak is. Ezek mérczéje: $1'' = 40^0$. Ha figyelmen kívül is marad a papiros összehuzódásából eredő eltorzulás, ami ritka szerencsés eset, még mindig visszamarad a térkép kicsiny volta. Hiszen a leolvasás és lemérés pontosságának határa még jó szem, hegyes körző és nagyító lencse mellett sem kevesebb 0.1 ölnél, ami pedig a természetben elég nagy hiba lehet. Azért kell ajánlani, hogy a térképszelvényről levett adatok a természetben is utánméréssenek, különösen kényesebb kérdések és feladatok előtt és pedig mielőtt a további számítások kiindulópontját képező térképet és az azokhoz szükséges tengelyrendszert megszerkesztenénk, sőt ajánlatos és szükséges az is, hogy ezen utóbbiakat, az $1'' = 40^0$ helyett $1'' = 10^0$, vagy legalább $1'' = 20^0$ arányban szerkesszük.

A körzővel bemért rendszálak pontosságának mérlegelésére alkalmas mód és eljárás: hogy a poligonok oldalainak a természetben is pontosan bemért hosszát, a szerkesztés utján vett rendszáladatokból a

$$\alpha = \sqrt{(x_1 - x_2)^2 + (y_1 - y_2)^2}$$

egyenlet eredményével összehasonlítjuk.

Hogy pedig a felsorolt módok közül, melyik mikor használható előnyösebben, arra mindig az adott körülmények adnak választ.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

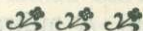
FELHÍVÁS.

A folyó év őszen erdészeti államvizsgát tenni szándékozók felhivatnak, hogy az ehhez szükséges engedély iránt kérvényüket kellően felszerelve, legkésőbb folyó évi augusztus hó végéig a m. kir. földmivelésügyi miniszterium erdészeti főosztályához (Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz.) bérmentve küldjék be.

Budapest, 1914. évi július hó 27-én.

Horváth Sándor

miniszteri tanácsos,
az erdészeti államvizsgáló bizottság elnöke.

KÜLÖNFÉLÉK.

Értesítés. Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Budapesten *kollégiumot* létesített, amelybe egyetemre, főiskolákra, felső szakiskolákba, műegyetemre, gyógyszerészi pályára, kereskedelmi akadémiába, festő- és rajziskolákba, tanítóképezdébe és vasuti tanfolyamra járó ifjak vétetnek fel. A kollégiumba felvesznek középiskolai növendékeket is, akik azonban külön épületben vannak elhelyezve és az EMKE budapesti választmányának közlése szerint bennlakó tanárok vezetése alatt állanak.

A kollégium igazgatója dr. Szegedy Rezső. A felvételért az EMKE kollégium igazgatóságánál (Budapest, Thököly-ut 94. sz.) kell mielőbb jelentkezni, amely részletes prospektust küld.

A kulturegyesület vezetősége kollégiumában erdőtisztek gyermekei részére minden évben husz helyet tart fenn, hogy ily módon viszonzozza azt a támogatást, amelyben az ország erdészei immár 30 év óta részesítik az EMKE-et.

Komposztkészítésünk hibája. A komposztrágyát mindenféle kerti hulladékból állítjuk elő úgy, hogy a gyomlálásnál kikerült gatz a rája tapadt földdel együtt összerakjuk és hosszabb időn át hevertetjük, időközben átrakjuk. A felrakás rétegekben történik, a külső csin érdekében elejétől fogva szabályos, legczélszerűbben téglalakú, kis czövekekkel jelzett térre teregetve; az új rétegek ráhordásánál ügyelünk arra, hogy az oldalfalak lehetőleg meredeken álljanak, a teteje pedig teknő-alakú csekély mélyedést mutasson, amely az esővizet felfogja és a rakás belsejébe vezeti.

A komposzt csemetekertjeinkben nagy szerepet játszik és annak minél nagyobb tömegben és mennél jobb minőségben való termelése a csemetekert kezelőjének főtörekvése kell hogy legyen, mert olcsó, kiváló jó trágya, mindig kéznél van és közvetlenül a vetőmag mellé is adható, sőt a vetőbarázdának komposzttal való takarása nagyon is ajánlatos. Ezzel szemben az istállótrágya drága, sőt sokszor egyáltalán nem kapható, szállítása többnyire nagyon költséges és emellett különösen, ha nincs eléggé beérve, bizonyos tekintetben hátrányos is lehet, mert a még összeálló ürülékdarabokban sokszor csak úgy hemzsegnek mindenféle káros rovarok álczái. Tudjuk, hogy a konyhakertben akárhány növényt nem szabad frissen trágyázott talajba tenni. A műtrágya alkalmazása, az eljárás adagolása és az eredmény még nincs eléggé tisztázva.

A jó komposzt készítéséhez türelem kell és hogy minden évre el legyünk látva érett komposzttal, ajánlatos, hogy három évi forgásban készítsük azt, vagyis: amely komposztrakást az 1914. év folyamán összegyűjtjük, azt csak 1917 tavaszán használjuk el, közb: minden évben egyszer (tehát 1915-ben és 1916-ban) átrakjuk úgy, hogy réteget réteg után leásunk róla és közvetlenül a régi rakás mellett újra felrakjuk azt; ami a régi rakás tetején volt, az most legalulra kerül.

Az átrakást bármikor végezhetjük, amikor éppen van felesleges időnk és munkásunk, de a lehetőség szerint egyenlő — kerek évi — időközökben.

A komposzthoz nemcsak a kigyomlált gatz vehetjük, hanem bármi hulladékot, amihez csak hozzájuthatunk, de csak a készítés évében; az átrakás alkalmával új anyagot ne tegyünk hozzá, kivéve az első átrakásnál az alább említetteket.

Ez a leírt eljárás ugyebár a komposztkészítés rendes módja, amint azt hazánkban is csinálják, eltekintve attól, hogy sok helyen nem fektetnek súlyt arra, hogy a rakások szabályos alakkal birjanak és szabályosan sorakozzanak egymás mellé. Ez ugyan csekélység és a komposzt minőségére nincs befolyással, de sokkal tetszetősebb képet mutat és a szemlélőben önkéntelenül is azt a benyomást kelti, hogy jobban, rendszeresebben van kezelve az a csemetekert, ahol a komposztrakások elhelyezése is már a gondosságot, a figyelmet árulja el. A költség pedig ugyanaz.

De ennél fontosabb hiba az, amire reá akarom terelni az olvasó figyelmét.

Azt hiszem, sokan csodálkoztak már azon, hogy a csemetekert gondosan ápolta talaja mily gyorsan és mily buján gyomosodik, dacára annak, hogy folyton gyomlálják. Honnan veszi magát az a tengersok gaz, hiszen a csemetekertet övező földeken vagy az erdőben korántsincs annyi?

Bizonyos, hogy jó része a levegőn át jut be, a szelek szárnyán vagy a madarak hozzák, *de a legnagyobb részét saját magunk vicszszük be a gondosan készített komposzttal.*

Azt ugyanis lehetetlenség elérni, hogy a gyomot mindig úgy szedjük ki a kertből, hogy annak csirázóképes magja egyáltalán ne legyen, mert a gyomok különféle fajai nagyon eltérő időben érnek,

azonkívül pedig sok gyomon virágot és érett magot egyidőben vegyest találunk. A felrakásolt komposzthalom pedig teljesen be-
zöldül a rajta buján felverődő gyomoktól, amelyek jó része — még
ha az átrakással meg is lesz a halom bolygatva — magot is érlel,
amelylyel megtölti a komposztot. Még a halom belsejében sem
pusztul el a mag, mert éppen a gyommagvak bámulatos szívósságát
és életerőt mutatnak és akárhány közülök éveig is elfekszik kedvezőt-
lenebb viszonyok között és ha kedvező helyzetet kap, kicsirázik. Sőt
soknak még előnyére is válik a neki juttatott csávázás, amely hasonló
hatással van, mint a közismert rétegelés. A mondottakról könnyen
meggyőződhetünk úgy, hogy a komposztrakás közepéből vett
földet ládába helyezzük és azt kellőkép öntözve, meleg helyre
teszszük. Pár nap alatt bezöldül és ha ki is tépegetjük, hosszú időn
át újra meg újra jelennek meg a gyomok, amelyek csirája sokszor
tetemes mélységből törekszik a napvilág felé.

Ezért külföldi nagy csemetetermő telepeken, amilyenek pl.

PÖSTYÉN

ma már kettős fogalom

1. Hires iszapforrásai csusz-, kősz-
vényeseteiben az egész világon el-
ismert páratlan gyógyhatásuak.

2. Kitenően felszerelt hideggyógy-
intézetében neuraszténiák, szívbajok
pompás eredménnyel kezelhetők.
1912-ben 18.000 fürdővendég. Télen-
nyáron nyitva. Felvilágosítást nyújt a

Fürdőigazgatóság.

Egyesületünk tagjai utalvány alapján
:: kedvezményben részesülnek. ::

Bővebbet az elnökségnél.

Heins vagy Pein óriási csemeteiskolái,*) amelyek egyike évenként 150 millió csemetét hoz forgalomba, a komposztot égetett (nem oltott) száraz mészszel és lótrágyával kezelik oly módon, hogy egy-egy körülbelül arasznyi réteg komposzt körülbelül 4—5 ujjnyi réteg égetett mészszel és lótrágyával váltakozik.

A lótrágyának közismert tulajdonsága, hogy igen nagy meleget ad, de a hatása csak rövid ideig tart (ezért nem is becsülik annyira, mint a marhatrágyát). A mész pedig a nedvesség behatása alatt oltódik, ami ismét meleget fejleszt, a rothadó növényi részek és lótrágya melegével együtt ez oly hőséget ad, hogy az a komposztban levő magvakat megöli. Ha lótrágyát nem lehet szerezni, megelégedhetünk az égetett mészszel is, de a hatás nem oly tökéletes, hacsak nem adunk aránylag igen nagymennyiségű meszet.

A meszet és lótrágyát legcélszerűbben az első átrakás alkalmával adjuk hozzá, amikor a komposztrakás tulajdonképpen már készen áll. Legfelül természetesen komposztréteg jön, száraz időben ezt a legfelső réteget megöntözzük, hogy a mész oltódását megindítsuk.

A gyomoknak a komposztrakásokon való felverődését egyszerűen és költség nélkül megakadályozhatjuk úgy, hogy a rakásokat — amint az sok helyen szokásos — tökkel vetjük be. A tök palánták gondozása megköveteli a tisztántartást, ha pedig már nagyok a levelek, akkor beárnyékolják a halmot és így megvédik azt a kiszáradás ellen, száraz időben pedig a tök öntözésével a komposzt is a nedvesség megfelelő fokán lesz tartva, ami szükséges, mert száraz halmok korhadása nagyon lassu. Ezek mellett az előnyök mellett a táplálóanyagok elvonása, ami a töktermeléssel jár, számot nem tesz, a szár és levél különben úgy is visszatér a komposztba.

Ha evvel szemben engedjük a komposzthalmot elvadulni, az a gyommagvak bőséges termelése miatt nagyon hátrányos, ha pedig meg akarjuk akadályozni a gyomok magbamenését, az sok munkát és költséget okoz; tehát mindenképpen előnyös,

---

*) Hogy hazai csemetekereskedőink, illetve termelőink alkalmazzák-e ezt az alább leírt eljárást, arról nincs tudomásom.

ha megengedjük a csemetekert gondozójának, hogy ő a komposzt-rakásokon tőköt termelhesen.

A komposztnak a leirt módon való kezelése ugyan több költséget igényel, de ez hamar megtérül, mert — ha már a földben levő magvak elfogytak — fogjuk tapasztalni, hogy az így gondozott csemetekertben a gyomlálás jóval kevesebb munkát és kevesebb költséget követel, mint annak előtte. *Róth Gyula.*

A népművészet. *Malonyay* Dezső, fővárosi író, „A magyar nép művészete“ cím alatt nagy munkát ír, melynek ötödik kötete nemsokára elhagyja a sajtót. A szerző a további kötetek érdekében arra kéri lapunk olvasóit, hogy a nagy és szép föladat megvalósításában támogassák. Hívja föl mindenki figyelmét a községben található népművészeti alkotásokra. Hol van szép viselet; a női hímzéseknek, a szép szűrvisoletnek hol van divatja? A templomokban hol vannak magyaros építészeti részek, magyaros festmények, berendezési tárgyak? Az épületeket hol hogyan díszítik, milyen a lakás butorzata? Mi minden népművészeti kincs hever szerteszét? A temetői fejfákon miképen nyilvánul meg a nép művészkedése? A népies kisiparok hol termelik még a díszített czikkeket? A szerző hálával fogad rajzokat, népeletre vonatkozó fényképeket, bármily kis adatot. Címe: Ferencz-József-rakpart 15. Az író kérését melegen ajánljuk mindenki figyelmébe. Hassunk oda, hogy népművészetünk minél méltóbban legyen a munkában kidomborítva.

Szaktársaink jól teszik, ha az erdészet körében megnyilvánuló népművészetet figyelemmel kísérik. Az erdei primitív lakok megszerkesztésében a népnek sok tervezési ügyessége nyilatkozik meg. Az erdei munkához szükséges szerszámoknak házilag való előállításában is sok a művészkedés. Ahol sok a fa, ott különösen a faragásban nyilatkozik meg a magyar népnek páratlan művészkedő hajlama. Törekedjünk arra, hogy a magyar erdészet figyelemreméltó helyet foglaljon el a nagy népművészeti munkában.

„A természet“ című folyóirat 7 évi szünetelés után f. évi július hó 1-ével újra megindult.

A természeti ismereteket terjesztő folyóiratot Budapest székesfőváros állat- és növénykertje adja ki. Dr. Lendl Adolf és dr. Márkus Jenő közreműködésével Raitsits Emil szerkeszti.

A lap célja művelni, fejleszteni az élő természet szeretetét, terjeszteni a természeti ismereteket. Állandó melléklete „Mi ujság az állatkertben?” mely a székesfőváros állatkertjének aktuális eseményeiről emlékezik meg.

A folyóirat minden hó 1-én és 15-én jelenik meg. Előfizetési ára egy évre 8 K.

VALTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtisztai létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére *Kirinyi Béla* csetneki közbirtokossági erdőmesternek, az erdészet terén szerzett érdemei elismeréséül az erdőtanácsosi címet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1914. évi június hó 21-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

BÁRÓ BURIÁN ISTVÁN s. k.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a számvevőség tisztii személyzetének egyesített létszámában *Vallent Emil* és *Winkler Guidó* számtanácsosi címmel és jelleggel felruházott erdőszámvizsgálókat valóságos erdőszámtanácsosokká, dr. *Erdős Béla* számvizsgálói címmel és jelleggel felruházott erdőszámmellenőrt valóságos erdőszámvizsgálóvá, *Tomcsányi Miklós* erdőszámintiztet erdőszámmellenőrré, *Béki Ferencz* fizetéstelen számtiztet erdőszámintiztté, *Gojdiits Béla* és *Burkovszky Gyula* díjtalan számgyakornokokat erdőszámintiztekké nevezte ki.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Rónai Antal* m. kir. erdőtanácsost Nagyváradról Ujvidékre az ottani m. kir. állami erdőhivatalhoz.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Német Pál* m. kir. segéderdőmérnököt Eperjesről Kassára helyezte át s megbizta a szépsivideki m. kir. járási erdőgondnokság vezetésével; *Marsalkó Ferencz* m. kir. segéderdőmérnököt pedig áthelyezte Lőcséről Eperjesre s megbizta az eperjesvidéki felső m. kir. járási erdőgondnokság vezetésével.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter kinevezte *Miljus Péter* irodakezelési gyakornokot a zágrábi kir. erdőigazgatóságához irodasegédintiztté.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte *Bartha* Ábel erdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott m. kir. főerdőmérnököt Beszterczéről Zalaegerszegre s megbizta a zalaegerszegi m. kir. állami erdőhivatal vezetésével, — továbbá *Biloveszky* Béla m. kir. főerdőmérnököt Budapestről Rimaszombatba s megbizta a rimaszombati m. kir. állami erdőhivatal főnöki teendőinek ellátásával, — végül *Köllő* Pál m. kir. főerdőmérnököt Rimaszombatból Beszterczére s megbizta a beszterczei m. kir. erdőigazgatóság erdőrendezőség teendőinek ellátásával.

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA.

I.

KÖRRENDELET.

Valamennyi kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak.

13151/1914/I/A/1. szám. — Hivatkozással folyó évi 1998. eln. számú intézkedésemre, amelylyel a m. kir. pénzügyminiszter ur által kiadott 50000/1913. P. M. számú, a közadók kezelésére nézve érvényben lévő törvényeket és szabályokat összefoglaló hivatalos összeállítást megküldtem, felhivom, hogy annak az erdőgazdaságot közelebbről érintő VI. fejezetét, illetve a VI. fejezetnek 98—119. §-ait, amelyek az elemi csapások esetén adható adóelengedések körüli eljárásokra vonatkoznak, behatóan tanulmányozza át s az erdei elemi károk eseteiben a m. kir. pénzügyigazgatóság esetleges meghívására adandó szakvélemények előterjesztésénél az összeállítás 116. §-ában megállapított alapelveket tartsa szem előtt.

Felhivom továbbá, hogy ezen rendeletem másolatának kiadása mellett, az ide megfelelő számban csatolt s a fent idézett 50000/1913. számú P. M. összeállítás 98—119. §-ait magában foglaló különlenyomatokat az alantas erdőgondnokságoknak a 116. §-ban megjelölt alapelvek szigorú betartására való figyelmeztetéssel adja ki.

Az erdészeti szakértő költségeinek megállapítása, az utiszámla benyújtása, érvényesítése stb. ügyében az összeállítás 107. §-a intézkedik s a *bizottsági eljárással kapcsolatos* költségek felszámítása, az utiszámla benyújtása stb. tekintetében az idézett szakaszban foglalt rendelkezések tartandók szem előtt, másfelől azonban a pénzügyminiszter ural történt megállapodás szerint,

azokban az esetekben, amikor a pénzügyigazgatóság részéről a kincstár érdekeire való tekintettel meghívott erdészszakértő véleményének megadása a kérdéses károsítás előzetes meg szemlélését igényli, ezen *előzetes helyszíni* eljárás költségei a 6931/1906. F. M. eln. számú rendelettel kiadott utiköltségszabályzat értelmében tárczám terhére a rendes havi utiszámlában számitandók fel.

Budapest, 1914. évi június hó 19-én.

A miniszter helyett:

Bartóky
államtitkár.

Kivonatos másolat a magyar királyi pénzügyminisztérium 1913. évi 50000. számú, a közadók kezelésére nézve érvényben levő törvények és szabályok hivatalos összeállításából.

VI. FEJEZET.

Adóelengedések elemi csapás esetén.

1. A földadó elengedése.

98. §.

Elemi károk esetei. Az elemi csapások által okozott károk rendkívüli eseteiben az ingatlanok után kivetett föld- és házadó elengedésének van helye.

Ily elemi csapások a földbirtoknál általában:

1. a jégeső, árvíz és tűz;
2. a terményeknek rovarok és növénybetegségek által való elpusztítása nagyobb kiterjedésű területeken;
3. a szántóföldekre nézve:
  - a) oly fagy, vagy földárja által okozott belviz, mely összefüggő nagyobb területeken;
  - b) oly tartós szárazság, mely összefüggő nagyobb területeken a bevetett földeknek termését oly módon és időben semmisíti meg, hogy az illető földek azon évben már újabb veteményezés által jövedelmezőkké általában nem tehetők;
  - c) a rozstda és a burgonyavész;
  - d) a hőítés és a mezei egerek által okozott károk, ha összefüggő nagyobb területekre terjednek ki;

4. a szőlőkre nézve:

a) a szőlőtetű (phylloxera vastatrix), a szőlőmoly (cocylis ambiguella), a szőlőiloncza (tortrix pilleriana), a bagolypille rovarok, valamint a fakórothadás s peronospora (plasmopara viticola) nevű penészek, ide nem értve a lisztharmatot, ha a kár nemcsak szórványosan egyes tőkéken, hanem a szőlőbirtokoknak valamely terület-részén állapították meg;

b) azokban az esetekben, amelyekben a phylloxera vastatrix rovar által megtámadott szőlőterület szénkénegezéssel, vagy ezt pótló más különleges eljárás által tartatik fenn, ez a fentartási költség az 1891. évi I. t.-cz. 4. §-ához képest;

c) a fagy;

5. az erdőkre nézve:

a) a tűzkár;

b) a tartós szárazság, mely egész határokat magukban foglaló területeken a fiatal ültetéseket teljesen, vagy oly mértékben semmisíti meg, hogy az ültetvényeknek legalább egyharmadrészét okvetlen pótolni kell;

c) a rovarok, jelesül az apáczelepke (liparis monacha), a gyapjas pille (ocneria dispar), a sárgafaru lepke (porthesia chrysorrhoea), a fenyőszú (bostrichidae) stb. által okozott kár;

d) a hótörés (jégtörés), a hó- és jéggörgeteg (lavina);

e) a szélvihar;

6. a komlókertekre nézve a fagy;

7. más egyéb, esetről-esetre felmerülő elemi csapás, amennyiben annak az adóelengedésre igényt nyújtó minőségét, az adókötelesek bejelentése, vagy a pénzügyigazgatóság felterjesztése alapján, a pénzügyminiszter a földmivelésügyi miniszterrel egyetértve kimondja. (1909: XI. t.-cz. 36. §.)

99. §.

Eljárás kárbejelentéseknél. Az elemi károk esetei a községi előljárásnál (városi adóhivatalnál) rendszerint írásban jelentendők be, ha azonban a bejelentés csak szóbelileg történt, az a községi előljárátság (városi adóhivatal) részéről díjtalanul jegyzőkönyvbe foglalandó.

A községnél (városnál) fizető adózók bejelentésüket e végre

megbizott két képviselőjük által közösen tehetik meg, a közvetlen fizetőknek azonban külön kell bejelentést tenniök.

A bejelentések és jegyzőkönyvek a beérkezés napján a rendes községi iktatókönyvbe beiktatandók s a vonatkozó ügyszám és a beadás napja a bejelentésekre reávezetendő.

A bejelentésekben felsorolandók: az elemi csapás neme, időpontja, a dülők nevei, esetleg az illető földterületek elnevezései, amelyekben az elemi csapás pusztított, továbbá a károsult vetemény, illetve termés neme.

Szőlőbirtokoknál az esetben, ha a károsult szőlőterület a községben levő többi szőlőtől önállóan külön fekszik, az illető birtokostól, tekintet nélkül a szőlő területére, külön bejelentés követelendő, még ha az illető egyébként (városnál) fizető is; ellenben oly szőlőbirtokos részéről, aki közvetlen fizető ugyan, de szőlőbirtoka hegyközségi kötelékbe tartozik, vagy ha hegyközség nincs is, de az több kisbirtokos megkárosult szőlőterületével együttesen egy szőlőhegyen fekszik, külön bejelentés nem szükséges.

Oly állítólagos szóbeli bejelentés, melynek megtörténte bármely okból jegyzőkönyvileg igazolva nincs, egyáltalában figyelembe nem vehető. (1909: XI. t.-cz. 37. §.)

100. §.

Bejelentési határidők. Az elemi károk általában a káresettől számított 8 nap alatt jelentendők be.

Ettől az általános szabálytól a következő eltéréseknek van helye:

a) az árviznél a 8 napi határidő attól a naptól számítandó, amelyen az árviz legmagasabb állását elérte;

b) a tartós szárazság és a rovarok pusztítása által a szántóföldekben okozott káreseteknél rendszerint a termés letakarítása idejének kezdetét megelőzőleg legalább 15 nappal;

c) a rovarok által a szőlőkben okozott károknál legkésőbb augusztus hó 15-éig;

d) oly esetekben, midőn az elemi csapás közvetlenül a termés letakarításának ideje előtt, vagy letakarítás közben következik be, sürgős módon, esetleg táviratilag;

e) az erdei elemi károknál pedig a káreset megtörténtétől számított 30 nap alatt kell a kárt bejelenteni. (1909: XI. t.-cz. 37. §.)

101. §.

A községek (városok) teendője a kárbejelentések alkalmával. Amint az elemi káresetet a községi előjárásnál (városi adóhivatalnál) az illető birtokosok, vagy ezek képviselői bejelentették, a községi előjáróság (városi adóhivatal), a bejelentés vételétől számított 3 nap alatt, a helyszínén, a bejelentésben megjelölt dűlőkről szemlejegyzőkönyvet vesz fel, melyben megállapítandó az elemi csapás természeti minősége, felsorolandók azok a dűlők, melyekben a termés megkárosult, valamint a vonatkozó kataszteri helyrajzi számok (összefüggő több földrészlet helyrajzi száma ....-tól ....-ig jelzéssel, különálló földrészletek helyrajzi számai egyenkint), továbbá megemlítendő az elemi csapás bekövetkezésének ideje, a megkárosult vetés vagy termés neve, feltüntetendő az okozott kár általános mérve és az az idő, midőn a károsult termés letakarítása előreláthatólag megkezdhető.

A bejelentésben vagy szemlejegyzőkönyvben fel nem sorolt dűlőkben fekvő földrészletek után adóelengedés nem igényelhető.

A felvett szemlejegyzőkönyvet a községi előjáróság (városi adóhivatal) a vonatkozó kárbejelentésekkel intézkedés és a nyomtatvány kiszolgáltatása végett a pénzügyigazgatósághoz a szemlejegyzőkönyv felvételét követő napon beküldeni tartozik.

102. §.

A pénzügyigazgatóság teendője a kárbejelentések alkalmával. A pénzügyigazgatóság a hozzá beérkezett bejelentéseket nyomban elbírálja s az elkésve beadott bejelentéseket legalább 3 nap alatt hivatalból visszautasítja. A visszautasító végzés ellen a bejelentők 15 nap alatt, a pénzügyigazgatóságnál a pénzügyminiszterhez intézendő igazolási kérelmet adhatnak be.

A pénzügyigazgatóság földadónyilvántartási ügyosztálya a beérkezett elemi kárbejelentésekről a beérkezés sorrendjében nyilvánartartást vezetni s abba a kárbejelentéseknek miként történt elintézésére vonatkozó adatokat esetről-esetre pontosan bejegyezni köteles akként, hogy azokból az ügyek állásáról mindig tüzetes tájékozás legyen szerezhető. (1909: XI. t.-cz. 37. §.) (35. sz. minta.)

103. §.

A becslés határidejének kitűzése. A pénzügyigazgatóság a kár-bejelentések elbírálása után az elemi kár bizottsági felvételére a határidőt az elemi csapás természetéhez, valamint a termés neméhez és letakarítása időpontjához képest oly időre tűzi ki, mely a bekövetkezett kár megállapítására legalkalmasabb, minden körülmények között azonban olykép, hogy a kárfelvétel oly időben eszközöltessék, mikor a károsult termés a földtől még el nem választatott.

A kárfelvételi határidő kitűzése alkalmával intézkedik a pénzügyigazgatóság az iránt is, hogy az elkésve bejelentett káresetek, amennyiben azokat oly időben jelentették be, midőn a károsult termés a földtől még el nem választatott és a kár a helyszínén még megállapítható, szintén felvétesse, hogy az igazolási kérelem elfogadása esetén az érdemleges véghatározat akadálytalanul meghozható legyen.

Abban az esetben, ha oly bejelentés történt, melyben a fél az adóelengedést nem a jelen utasítás 98. §-ában részletesen felsorolt elemi csapások által okozott károk czimén kéri, a kár mérve a helyszínén szintén megállapítandó, de ennek megtörténte után az összes tárgyiratok a 98. § 7. pontja értelmében leendő elhatározás végett a pénzügyminiszterhez terjesztendők fel.

Kik küldhetők ki a becsléshez. Az elemi csapások folytán bekövetkezett károk mérvének szakszerű és pontos megállapításához gazdasági képzettség és szakismeret lévén szükséges, azoknak helyszini becslésére rendszerint csakis a földadónyilvántartási biztosok és a gazdasági szakismeretekkel bíró kataszteri irattárt kezelő irodatisztek alkalmazandók. Nagyobbmértű elemi csapások tömeges bejelentése esetében azonban és tekintettel főleg a letakarítási időszak közelségére, egyes sürgős és elodázhatlan esetekben e célra a pénzügyigazgatóság személyzetének gazdasági ismeretekkel bíró más tagjai is kirendelhetők, ha a földadónyilvántartási biztosok és a kataszteri irattárt kezelő irodatisztek a kárbecslést maguk nem teljesíthetnék. Erről azonban a pénzügyminisztériumhoz egyidejűleg jelentés teendő.

104. §.

A kárfelvételi jegyzék szerkesztése. A pénzügyigazgatóság a jelen utasítás 101. §-a értelmében beterjesztett szemle-jegyző-

könyvet és bejelentéseket, valamint a kért nyomtatványt, a kár becslésére kitűzött határidő közlése mellett, a községi előljáróságnak (városi adóhivatalnak) kiküldi.

A községi előljáróság (városi adóhivatal), mihelyt a szükséges nyomtatványokat kézhez veszi, a nyomtatványokkal együtt neki visszaküldött szemle-jegyzőkönyv alapján, a földadó kárfelvételi jegyzék 1—8. hasábját, a kárt szenvedett földrészeteknek helyrajzi fekvés, illetve számszerinti (topografikus) sorrendben való felsorolásával, a kár felvételére kitűzött határidőig, az egyéni birtokivek adataiból kitölti, ugyanannak 5., 7. és 8. hasábjait összegezi és a földadónyilvántartási biztosnak a kár becslésére kitűzött határnapon leendő átadása végett készen tartja. (36. sz. minta.)

Együttal a községi előljáróság (városi adóhivatal) a községben szokásos módon közhírré teszi, hogy azok, akik az elemi csapás folytán termésükben kárt szenvedtek, a kárfelvételi jegyzék betekintésével meggyőződhetnek arról, hogy károsult földrészleteik a jegyzékbe fel vannak-e véve; mert azon a czimen, hogy valamely földrészet a jegyzékből tévedésből kimaradt, a kár mérvének bizottságilag történt megállapítása után többé adóelengedés nem igényelhető.

Azok a községek (városok), melyek a kataszteri telekkönyv másolatával nem rendelkeznek, vagy ha ilyenrel rendelkeznek is, de az már elavult, a kárfelvételi jegyzéket a birtokivek szerint csoportosítva is elkészíthetik és a károsult földrészeteknek a jegyzékben helyrajzi szám szerinti sorrendben való felsorolására nem kötelesek.

A kárfelvételi jegyzékbe csakis azokban a dűlőkben fekvő földrészetek, illetve azok a helyrajzi számok vehetők fel, melyek a bejelentésben, illetőleg az ennek alapján felvett szemlejegyzőkönyvben fel vannak sorolva.

A kárfelvételi jegyzékek rendszerint az azonos természetű vagy egymással időrend tekintetében kapcsolatos elemi csapások szerint veendőek fel.

Ha tehát egy községből (városból) több bejelentést is adtak be, de a bejelentésekben említett elemi csapások természetüknél vagy az elemi csapás bekövetkeztének időpontjánál fogva egymással kapcsolatosak, csak egy jegyzék veendő fel. Ugyancsak egy

jegyzék veendő fel akkor is, ha azonos természetű, de különböző időpontokban pusztított elemi csapásokról van szó (midőn pl. abban az évben jégverés több ízben fordult elő), feltéve, hogy a korábbi elemi csapás folytán a helyszíni eljárás még nem történt meg.

Különböző természetű és különböző időpontokban pusztított elemi csapásokról, például szőlőknél a phylloxera rovar- és jégkárrol külön jegyzékek veendőek fel.

Szénkénegezással fentartott szőlőkről mindenkor külön jegyzék készítenendő.

A kárfelvételi jegyzéken kívül köteles a községi (városi) nyilvántartó a földadóleirási jegyzéket is elkészíteni és annak 1—2. hasábját kitölteni. Ebbe a jegyzékbe a közvetlen fizetők a községnél (városnál) fizető adózóktól elkülönítve vezetendők be. (37. sz. minta.)

Ha a kárfelvételi jegyzék helyrajzi szám szerinti sorrendben van szerkesztve, annak egyes tételszámaait a leirási jegyzék szélén az illető birtokos neve mellé fel kell jegyezni.

Ha az elemi csapás annyi birtokost ért, hogy a károsultak jegyzékbe vételére több iv nyomtatvány szükséges, az iveket össze kell varrni és az összevarrásra használt fonál végét a jegyzékek czimlapján a község (város) pecsétjével le kell pecsételni.

A kárfelvételi jegyzékben vakarásnak lenni nem szabad, hanem a hibásan beírt tétel vízszintes huzással olyképp törlendő, hogy az eredeti írás világosan olvasható legyen.

105. §.

A kárbecslő bizottság szervezete. A kárbecslést a helyszínen bizottság fogatosítja.

A bizottság elnöke a földadónyilvántartási biztos, esetleg a pénzügyigazgatóságnak más kiküldött közege, tagjai a községi (városi) előjáróság által e célra megválasztott két helybeli szakértő becsüs. Becsüsökül csak oly földbirtokosok alkalmazhatók, kiknek főfoglalkozása a gazdálkodás; városokban egyik becsüs a gazdasági tanácsnok is lehet.

Községi-, illetőleg körjegyző becsüs rendszerint nem lehet, oly esetekben azonban, ha valamelyik becsüs előre nem látott körülmények miatt meg nem jelenhet és hirtelen más becsüs nem kapható, helyettesül elfogadható.

A becsüsök megbizatasukat kötelesek a községi (városi) előjáróság által kiállított megbizólevéllel igazolni, melyet a becslési eljárás megkezdése előtt a kincstári kiküldöttnek adnak át, aki azt a kárfelvételi jegyzékhez csatolja.

Önálló községgé alakított pusztáknál, hol az egész községi határ egy vagy egynéhány nagybirtokos tulajdonát képezi és a községi előjáróság teendőit a tulajdonosok maguk, vagy gazdasztizteik, vagy bérlők teljesitik, becsüsökül valamely szomszédos községnek előjárói alkalmazandók, kiknek kirendelése iránt a pénzügyigazgatóság a járási főszolgabiró utján előzetesen intézkedik.

A bizottság tagjai napidij vagy utiköltség megtérítésére az államkincstár részéről igényt nem tarthatnak. A helyszini felvétel alkalmából szükséges fuvarok díjtalan előállításáról a község (város) köteles gondoskodni.

A kárbecslés idejét a községi (városi) előjáróság a helyben szokásos módon közhírré teszi avégből, hogy a kárt szenvedett birtokosok érdekeit külön maguk képvisellessék.

106. §.

Gazdasági szakértő alkalmazása. A kárbecsléshez a pénzügyigazgatóság vagy a kárbejelentők kívánatára gazdasági szakértő is meghivható.

Gazdasági szakértőül a vármegye alispánja a pénzügyigazgatóság és az esetleg ott működő vármegyei gazdasági, illetve szőlészeti egyesület meghallgatása mellett, a gazdaközönség köréből, minden járásra két-két arra alkalmas egyént jelöl ki s azok neveit a pénzügyigazgatósággal és a községi (városi) előjáróságokkal közli. Önálló törvényhatósági joggal felruházott városoknál gazdasági szakértőül az illető város területével szomszédos valamelyik járás részére kijelölt szakértő alkalmazandó.

A gazdasági szakértők megbizatása a megbizatas visszavonásáig, vagy addig marad érvényben, mig arról a megbizott le nem mond.

Erdei elemi károk esetén erdészeti szakértő hallgatható meg.

Erdészeti szakértők alkalmazása. Erdészeti szakértők előzetesen nem jelölendők ki s ilyen szakértőkül rendszerint államerdészeti közegek a pénzügyigazgatóság által hívandók meg, de ha a pénzügyigazgatóság működési területén államerdészeti közeg nem

volna, magánosoknál alkalmazott erdészeti közeg közreműködése is igénybe vehető.

A gazdasági (erdészeti) szakértő meghívását az érdekelt birtokosok a jelen utasítás 99. §-a értelmében beadott kárbejelentésbe foglalva kérhetik.

A pénzügyigazgatóság pedig a kárbejelentéseknek a jelen utasítás 102. §-a értelmében való felülvizsgálata alkalmával bírálja el, vajjon az államkincstár részéről a kárbecsléshez a gazdasági (erdészeti) szakértő meghívassék-e.

Gazdasági (erdészeti) szakértő alkalmazásának az államkincstár részéről csak akkor lehet helye, ha a szakértő meghívását az érdekelt birtokosok már a kár bejelentésénél nem kérelmezték volna és ha a fenforgó körülmények s a helyi viszonyok alapos mérlegelése mellett az államkincstár érdekeire való tekintettel szükségesnek mutatkozik.

Oly esetekben, midőn a kárbecsléshez akár a bejelentők, akár a pénzügyigazgatóság a gazdasági (erdészeti) szakértő meghívását kívánják, a kárfelvételi határidő kitűzése alkalmával köteles a pénzügyigazgatóság a határidőről az illető gazdasági (erdészeti) szakértőt is késedelem nélkül és pedig a szükséghez képest esetleg távirat vagy távbeszélő útján értesíteni.

107. §.

A gazdasági (erdészeti) szakértők költségei. A gazdasági (erdészeti) szakértő költségeit abban az esetben, ha annak meghívása a pénzügyigazgatóság kívánatára történt, az államkincstár, ha pedig a károsult birtokosok kérelme alapján történt, az érdekelt birtokosok viselik.

A gazdasági szakértőnek járó illetményeket a pénzügyigazgatósággal egyetértőleg a vármegye alispánja állapítja meg.

Ha erdei elemi károk esetén szakértőül állami erdészeti közeg hivatik meg, a szolgálati szabályok szerint részére járó illetményekre van igénye.

A gazdasági (erdészeti) szakértő költségeinek számszerű összegét az eljárás befejezésétől számítva 14 nap alatt szabályszerűen benyújtandó utiszámla alapján a pénzügyigazgatóság állapítja meg és abban az esetben, ha azok az államkincstárt terhelik, a földadó-

nyilvántartás szolgálat terhére folyósítja. Ha a költségeket az érdekelt birtokos vagy birtokosok viselik, azok beszedése iránt az alispán intézkedik.

108. §.

Bizottsági eljárás. A kár mérvét, vagyis azt, vajjon az elemi csapás a termést egyharmadrészben, kétharmadrészben vagy egészben károsította-e, meg a bizottság szóöbbséggel határozza meg.

A kár mérve mindenkor a legnagyobb lelkiismeretességgel, nagyobb dülőkben annak gyalog eszközendő részletes bejárás után, a becüsökkel egyetértően, azok véleményének meghallgatása mellett, a valóságos kárnak megfelelően állapítandó meg.

A bizottsági becslés csak a szemlejegyzőkönyvben felsorolt dülőkben fekvő földterületekre terjeszkedhetik ki és a kárfelvételi jegyzékbe a helyszini szemle alkalmával csakis olyan netán kimaradt károsult földrészletek vehetők fel pótlólag, melyek a bejelentésben, illetőleg a szemlejegyzőkönyvben megjelölt dülőkben fekszenek.

Ha elháríthatatlan akadályok, vagy a termést letakarítása közben ért elemi csapás bejelentése folytán a kár felvétele oly időre tüzetelt volna ki, amikor a termés a földtől már el van választva, a kár mérve csak akkor állapítható meg, ha a termés még künn van a károsult földrészleteken.

A már elhordott terményekre nézve kár egyáltalában nem állapítható meg.

Az a körülmény, hogy a pénzügyigazgatóság, vagy a kárbejelentők által kívánt gazdasági (erdészeti) szakértő a kárbecsléshez meg nem jelent, az eljárás keresztülvezetését nem akadályozza.

A bizottság elnöke köteles a károsult földrészletekben talált termények nemeit és a kár mérvét, abban az esetben, ha a kárfelvételi jegyzék a helyrajzi számok sorrendjében van elkészítve, a kárfelvételi jegyzék 9—11. hasábjába bejegyezni. Ha pedig a kárfelvételi jegyzék a birtokívek szerint van összeállítva, a kár mérvét a kataszteri telekkönyv „megjegyzések” rovatába künn a helyszinén írónnal jegyzi be. A kárfelvételi jegyzék megfelelő hasábjai ezen bejegyzések alapján a helyszini eljárás befejezése után a község- (város-) házánál tintával pontosan kitöltendő.

109. §.

Ideiglenes kárfelvételi jegyzék. Oly rendkívüli esetekben, midőn közvetlenül az aratás előtt vagy alatt jelentetett be az elemi csapás és a községi előljárásnak (városi adóhivatalnak) a kárfelvételi jegyzék elkészítésére, az elemi károk helyszini becslésére kítüzött határnapig ideje egyáltalában nem lehetett, az elemi kárbecslésről a kataszteri telekkönyvben a helyszinén irónnal eszközölt feljegyzések alapján egy ideiglenes kárfelvételi jegyzék állítandó össze, amelyben felsorolandók a károsult földrészletek kataszteri helyrajzi számai, a dülők, melyekben azok előfordulnak, a művelési ágak jelzése, az ültetmények nemei és a károsodás mérve. (38. sz. minta.)

Ez a jegyzék a bizottság által szabályszerűen aláírandó és záradékolandó és a községi előljárásnál (városi adóhivatalnál) a kárfelvételi jegyzék elkészítése végett visszahagyandó.

Ennek elkészítése után a kár mérvét, az ideiglenes jegyzékbe felvett adatok alapján a bizottság elnöke a pénzügyigazgatóság székhelyén hivatalból bejegyzí, az ideiglenes jegyzéket a kárfelvételi jegyzékhez hozzáfűzi és azon szabályszerűen igazolja, hogy a kár mérvét a helyszinén felvett ideiglenes jegyzék alapján jegyezte be.

110. §.

A kárfelvételi jegyzék záradékolása. Amint az elemi kár helyszini felvételét a bizottság befejezte, a kárfelvételi jegyzéket következő záradékkal látja el:

„Igazoljuk, hogy az ezen jegyzékbe felvett kárt, a mai napon a helyszinén, a valósághoz hiven, legjobb lelkiismeretünk szerint becsültük fel, továbbá, hogy a jegyzék 4., 5., 6. és 7. hasábjai alatt bejegyzett helyrajzi számok, azok térfogata, művelési ága és tiszta jövedelme, a kataszteri birtokivekben foglalt adatokkal mindenben megegyeznek.“ Kelt stb.

A jelen utasítás 98. §-nak 2., 3. a), b), d) és 5. b) pontjai alatt felsorolt elemi csapások eseteiben, midőn tudniillik adóelengedésnek csakis nagyobb területekre, illetve egész határookra kiterjedő károsodás esetén van helye, a kárfelvételi jegyzék záradékában arra a körülményre is ki kell terjeszkedni, hogy a fenforgó eset a bizottság véleménye szerint az idézett § vonatkozó határozmányai alá tartozik-e.

A záradék mindig azzal a nappal keltezendő, amelyen a kárbecslés foganatosított, illetve, amelyen a több napig tartó kárbecslés befejeztetett.

Ez utóbbi esetben a becslés kezdete a záradék szövegében kitüntetendő.

A kárfelvételi jegyzékeket a bizottság elnöke veszi át, aki azokat a pénzügyigazgatósághoz késedelem nélkül beterjeszti.

111. §.

Eljárás véleményeltérés esetén. A kárbecslésnél netalán előforduló véleményeltérés esetén, ha tudniillik a bizottság elnöke (a kincstári képviselő) a kár mérvének a községi szakértő becslésök által történt megállapítását az államkincstárra nézve sérelmesnek találná, vagy pedig a becslésök valamelyikének véleménye eltérő volna, jogában áll úgy a kincstári képviselőnek, mint az illető községi szakértő becslésnek külön véleményét a kárfelvételi jegyzékre rávezetni s azt megindokolni. A helyszini eljárásnál résztvevő gazdasági (erdészeti) szakértő azonban mindig köteles saját indokolt véleményét a kárfelvételi jegyzékre reávezetni.

112. §.

Eljárás birtokrendezés esetén. Abban az esetben, ha oly községből jelentenek be elemi kárt, melynek határában az 1908. évi VII., illetve XXXIX. t.-cz. alapján tagosítás, vagy másnemű birtokrendezés történt, de a megfelelő új földadókataszteri munkálat még nem készült el, a kárfelvételi jegyzék azokra a határrészekre nézve, melyek esetleg tagosítás vagy birtokrendezés alá nem kerültek, az érvényben levő földadókataszteri munkálat adatai alapján készítendő el s az adóleírás ezen területek után szabályszerűen foganatosítandó. A tagosítás vagy birtokrendezés által érintett területekre nézve pedig a kincstári képviselő, a kataszteri térképvázlatok és telekkönyv segítségével, az akkor érvényben levő földadókataszteri munkálat szerint megállapítja azokat a dűlőket és földrészleteket, melyekben az elemi csapás kárt okozott. Az eredményhez képest a jelen utasítás 109. §-a szerint ideiglenes jegyzéket készít, azt a kárfelvételi jegyzékhez hozzáfűzi s az illető dűlőket és földrészleteket, annak idején a tagosítási vagy birtok-

rendezési térképen, a régi kataszteri birtokvázlatok megfelelő részeivel összehasonlítja, továbbá a kárt szenvedett területek tagosítási földkönyvi számait, illetőleg az ennek alapján készült új földadókataszteri helyrajzi számait az ideiglenes kárfelvételi jegyzék kataszteri helyrajzi számaival azonosítja s az azonosítás eredményét az ideiglenes jegyzékre rávezeti.

Az azonosítás adatai alapján a községi (városi) nyilvántartó által, az új földadókataszteri munkálat szerint kárfelvételi pótjegyzék készítendő, s az adóleírás ennek alapján pótlólag fogantositandó.

113. §.

Az adóelengedés mérve általában. Az adóelengedés csak egy évre, a folyó adóra adható, erdei elemi károknál azonban több évre is (116. §) kiterjeszhető.

Az elemi csapás mérve a kataszteri birtokiv helyrajzi számainak megfelelő földrésztetek szerint tárgyalandó s az elemi csapás által sújtott földrészlet után járó adó egyharmadrészben, kétharmadrészben vagy egészben engedtetik el, aszerint, amely mérvben a termés megsemmisült.

Adóelengedés csak a kár tényleges fenforgása esetén és a kár mérvéhez képest adható, elemi csapások elleni védekezés azonban az adóelengedésre igényt nem nyújt, kivéve a phylloxera pusztítása ellen szénkénegezéssel való védekezés esetét, ami a jelen utasítás 98. §-nak 4. b) pontja értelmében szintén elemi kárnak tekintendő.

Abban az esetben, ha az elemi csapás a földrészletnek csak egy részét károsítja, az adó a földnek csakis azon része után engedhető el, melyet az elemi csapás ért és a károsult terület nagysága becslés útján állapítandó meg.

Oly földrészlet után, mely csak részben volt bevetve, részben pedig ugarul hagyatott, az adó csak a bevetett rész után engedhető el.

Az a körülmény, hogy a birtok bérbe van-e adva vagy sem, az adóelengedés megadását nem érinti.

A letakarított, de még be nem hordott, vagy asztagokban, kazalokban és csűrökben levő terményeknek elemi csapás által történt megsemmisülése esetén adóelengedésnek csak a 98. §. 7. pontja szerinti eljárás után lehet helye.

A kárfelvételnél az a művelési ág a mérvadó, mely a kataszterben fel van véve s ehhez képest adóelengedés is csak akkor adható, ha a kérdésben forgó elemi kár ennek a művelési ágnak hozadékát is megsemmisítette volna.

Igy pl. fagy- vagy jégkár czimén nem állapítható meg az adóelengedés oly szántóföldnek használt területre nézve, mely a földadókataszterben még legelőnek van felvéve s időközben töretett fel, miután ezek az elemi csapások a legelő fűtermésében kárt nem okozhattak volna. (1909: XI. t.-cz. 38. §.)

114. §.

Adóelengedés szántóföldeknél. Szántóföldeknél jégeső és tűz esetén, a kár mérvéhez képest mindenkor van adóelengedésnek helye; ellenben a rovar- és növénybetegségek, továbbá a fagy vagy földárja, tartós szárazság, hőütés és mezei egerek által okozott károk esetén adóelengedés csak abban az esetben adható, ha a károk összefüggő nagyobb területekre terjednek ki. Ez az eset akkor áll be, ha a kár egy-egy vidéken általános jeleggel bír és az több egymással összefüggő dűlőre, esetleg ha kisebb községekről van szó, több község határára terjed ki.

Önként értetődik, hogy az a körülmény, miszerint az illető dűlőkben vagy határookban, a kérdéses elemi csapás által sujtott földrészetek között más, a csapás által egyáltalában nem károsult vetemények is előfordulnak, az adóelengedés iránti igényt nem befolyásolja.

A földárja által okozott kár természetszerűen csak akkor jöhet figyelembe, ha ezen, bizonyos területeken gyakrabban ismétlődni szokott károsodás az osztálybasorozásnál már figyelembe véve nem lett. Ez a körülmény esetleg a községi vagy járási mintaterekből, illetve a tisztajövedelmi fokozatok kiszámítására vonatkozó javaslatokból állapítható meg.

Ártérben fekvő szántóföldeknél árvizkár czimén csak gátszakadás folytán bekövetkezett, vagy oly rendkívüli árvizkárok eseteiben van adóelengedésnek helye, midőn az árviz az egész községi határt elborítja és a föld termését egészben vagy részben megsemmisíti, miután a rendes elöntések hátrányai már a tisztajövedelmi hozadék megállapításánál figyelembe vétettek.

Ehhez képest a most megjelölt esetekben árvizkár czimén adóelengedés csak az ármentesített területek után adható, az árvíz által rendszerint borított szokott területek (hullámterek) azonban, mivel azok osztálybasorozása már ezen körülmény figyelembevételével történt, adóelengedésben árvizkár czimén egyáltalában nem részesíthetők.

Ha a szántóföld abban az évben, melyben elemi csapás érte, másodszor bevettetik, az adó az első vetést ért egész károsulásnál kétharmadrészben s kétharmadrész károsulásnál egyharmadrészben engedhető el, egyharmadrész károsulásnál azonban adóelengedés nem jár.

Oly földekre nézve, melyeknek nem az első, hanem csak a második termését érte elemi csapás, az adó egyharmadrésze engedhető el akkor, ha a második vetés teljesen megsemmisült. Ha a második vetés csak részben semmisült meg, adóelengedés nem adható. (1909: XI. t.-cz. 36. és 38. §§.)

115. §.

Adóelengedés kerteknél. Kerteknél, ha az adóelengedést a gyümölcsstermés megsemmisülése miatt kérték, csak akkor lehet adóelengedésnek helye, ha a becslési alapmunkálatok szerint a kataszteri tiszta jövedelem megállapításánál főjövedelmi forrásul a gyümölcsstermelésből eredő haszon van megjelölve.

Réteknél. Réteknél, ha a szénatermés teljesen megsemmisült, kétharmadrész adó engedhető el, ha pedig a termés legalább kétharmadrészben semmisült meg, az adó egyharmadrésze engedtetik el. Ha a szénatermés megmaradt, a sarjuteremés azonban teljesen megsemmisült, az adónak egyharmadrésze irandó le.

A sarjunak részleges megsemmisülése esetén adóelengedésnek helye nincs.

Szőlőknel. Szőlőknel a jégeső és a jelen utasítás 98. § 4. a) pontjában felsorolt rovarok és növénybetegségek által okozott károk esetén, a kár mérvéhez képest, mindenkor van adóelengedésnek helye.

A fagy által okozott kár akkor szolgáltat alapot az adóelengedésre, ha oly időben következik be, midőn a növényi élet már megindult, de ez esetben is csak akkor, ha az illető vidéken eset-

leg gyakrabban előforduló tavaszi fagyok által okozható károk, az osztályfelállítási javaslatok, esetleg mintaterek adatai szerint, a földadókataszter készítése alkalmával figyelembe nem vétettek.

Phylloxera rovarkár czimén az adó egyharmad- vagy kétharmadrészben engedendő el mindaddig, míg a pusztulás tart, ha azonban a szőlő teljesen elpusztult és parlagon hever, az egész adó leirandó.

Ez a teljes adóleírás évenként teendő bejelentés alapján csak hat évig tarthat elemi kár czimén. Ezen idő után, ha a terület még akkor is parlagon hever, vagy ha az érdekelt birtokos a parlag minőségét esetleg előbb bejelenti, az illető földrészlet terméketlen területek közé veendő és az adótárgyváltozás a földadókataszteri munkálatokban átvezetendő. (1883: XVII. t.-cz 8. §.)

Önként értetődik, hogy ha az illető terület a most jelzett hat év alatt más művelés alá került, az adóleírásra való igény megszűnik és a földrészletet a tényleges művelési ágba kell átvezetni. (1909: V. t.-cz. 6. §.)

Szénkénegezéssel fentartott szőlők a szénkénegezés évében kétharmadrész adóelengedésben részesülnek. (1909: XI. t.-cz. 36. és 38. §§.)

116. §.

Adóelengedés erdőknél. Az elemi csapások által erdőkben okozott károk eseteiben (lásd a jelen utasítás 98. §-ának 1., 2., 5. és 7. pontját) földadó elengedésének csak akkor van helye, ha részben vagy egészben a főhaszonvétel, vagyis maga a fatermés semmisült meg; ellenben ha tisztán az erdei mellékhaszonvételekben (legeltetésben, fűhasználatban, kéreg-, makk- és gubacstermésben stb.) történt elemi kár, ez magában véve adóelengedés alapjául nem szolgálhat.

A károsult erdőterület egy évi adóját egyharmadrészben, kétharmadrészben vagy egészben kell elengedni, ha annak egy évi fatermése (növedéke) hasonló mérvben semmisült meg.

Több évi fatermés (növedék) megsemmisülése esetén az elemi csapás által sujtott erdőterület után járó adót annyi éven át kell elengedni, ahány évi fatermése (növedéke) a károsult erdőterületnek az elemi csapás folytán megsemmisült.

Több évre szóló adóelengedés csak a birtokosnak az elemi kár bejelentésben kifejezetten előadott kérelmére adható.

Ha a bejelentés ily irányú kérelmet nem tartalmaz, úgy az csak az évi adóelengedésre szóló kérelemnek tekintendő. Több évi adóelengedésre irányuló bejelentés esetén mindenkor erdészeti szakértő hallgatandó meg. Ha az elemi kár nagyobb mérvű volna, előzetesen a pénzügyminiszterhez kell jelentést tenni.

Annak a megállapításánál, hogy az elemi csapás a károsult erdőterület hány évi fatermését semmisítette meg, a következő szempontok irányadók:

Ha a károsult erdőterület faállománya az elemi csapás előtt a lehető legjobb záródásban és növekedésben volt, vagy legalább is megközelítette a közönséges és tartamos gazdálkodás mellett, rendesen kezelt erdőknél, az illető terület termőhelyi viszonyai között nagy átlagban elérhető szabályos állapotot és ha a most említett erdőterület faállományát az elemi csapás egészben elpusztította, ez esetben a károsult erdőterületnek annyi évi fatermését kell megsemmisültnek tekinteni, ahány éves az elpusztult faállomány volt. Vegyes koru erdőknél az átlagos kort kell e részben alapul venni.

Ellenben, ha az elemi csapás tárgyát képező erdőterület faállománya akár helytelen kezelés folytán, akár pedig abból az okból, mert a birtokos a faállomány egy részét már az elemi csapás előtt kihasználta, számbavehetően kevesebb, illetve gyéresebb záródású volt, mint amennyire közönséges gazdálkodás és az illető terület termőhelyi jósága mellett nyerhető középfatermés mennyisége, illetve záródása tehető, úgy a szóban levő erdőterület egész faállományának elpusztulása esetén a károsult erdőterületnek nem annyi évi fatermését kell megsemmisültnek tekinteni, ahány éves az elpusztult faállomány volt, hanem viszonylag kevesebbet. Pl. ha egy 30 kat. hold kiterjedésű erdőterület 20 éves faállományáról, amelyet az elemi csapás egészében elpusztított, megállapítható, hogy az anyag felújítás vagy kiméretlen használat folytán, közvellenül az elemi csapás előtt, csak 0·4 záródásban volt s illetve 0·4 részét tette ki annak a fatermésnek, mely rendes gazdálkodás mellett ugyanazon területen termelhető lett volna, ebben az esetben az elpusztult 30 kat. holdnyi erdőterületnek nem 20 évi, hanem csak $20 \times 0\cdot4 = 8$ évi fatermését (növedékét) kell megsemmisítettnek tekinteni s ehhez képest a szóban levő terület adóját is csak 8 éven át kell elengedni.

Hasonlóképen kell megállapítani a fatermés megsemmisülésének mérvét és az ennek fejében igényelhető adóelengedés időtartamát abban az esetben, ha a károsult erdőterület faállománya csak részben pusztult el. Például, ha egy 50 kat. holdnyi rendszeren kezelt erdőterület 60 éves, teljes záródású faállományának 0,2 része pusztult el, úgy az 50 kat. holdnyi erdőterületnek $60 \times 0,2 = 12$ évi fatermése szolgál, mint megsemmisült fatermés, adóelengedés alapjául. Abban az esetben pedig, ha pl. 50 kat. hold kiterjedésű erdőterületen levő 0,5 záródású, 60 éves faállomálynak 0,2 része semmisült meg, a károsult területnek $60 \times 0,5 \times 0,2 = 6$ évi fatermését kell az adóelengedésnél alapul venni.

Önként érthető, hogy a megsemmisült fatermés felbecsülésénél nemcsak a teljesen elpusztult famennyiséget kell az adóelengedés szempontjából számításba venni, hanem azt is, mely az elemi csapás következtében annyira megsérült, vagy olyan átalakuláson ment keresztül, hogy sem további fentartásra (tenyésztésre), sem pedig okszerű felhasználásra nem alkalmas.

Tartós szárazság által erdőkben okozott károsodás esetén adóelengedésnek csakis a jelen utasítás 98. §-nak 5. b) pontja alatt meghatározott előfeltételek mellett, vagyis akkor van helye, ha a szárazság egész határokat magában foglaló területeken a fiatal ültetéseket teljesen vagy olyan mértékben semmisíti meg, hogy az ültetvényeknek legalább egyharmadrészét okvetlenül pótolni kell. Ezeknek az előfeltételeknek fenforgása és szabályszerű megállapítása esetén azonban a fatermés megsemmisülése mérvének és az ennek fejében igényelhető adóelengedés időtartamának meghatározásánál a jelen szakaszban foglalt rendelkezések nyerne alkalmazást.

Az adóelengedés legmagasab időtartama az elemi csapás sújtotta erdőre fennálló üzemtervben előírt vágásforduló (forda) éveinek számát meg nem haladhatja és több évre, mint amennyire azt a bejelentésben a birtokos kérte, az erdészeti szakértő véleménye daczára sem terjedhet ki.

Üzemterv nem léte esetén a kataszteri tiszta jövedelem megállapításánál alapul vett, vagy a helyi viszonyok között szokásos vágásforduló éveinek számát kell irányadónak tekinteni.

Ha az elemi csapás folytán elpusztult erdőterület állandó jellegű másnemű gazdasági művelés alá vonatott, az adóelengedésre való igény megszűnik és az illető földterület után az adót a tényleges művelési ág szerint kell kivetni.

117. §.

Eljárás az adóelengedés megállapítása körül. A pénzügyigazgatóság főnöke a beterjesztett kárfelvételi jegyzékek czimlapján a kárbejelentés beérkezésének idejét és az ügyszámot, mely alatt az a pénzügyigazgatósági iktatóba beiktatott, az érkezés napján aláírásával igazolja.

A pénzügyigazgatóság földadónyilvántartási osztálya a kárfelvételi jegyzéket tüzetesen átvizsgálja a tekintetben, vajjon a felsorolt földrészletek nincsenek-e egy, esetleg azon évben már előzőleg felvett kárfelvételi jegyzékbe is felvéve, mely esetben a kétszeresen felvett földrészletek az előbbi jegyzékből törlendők. Abban az esetben pedig, ha az adóleírás az előbbi jegyzék alapján már foganosított volna, az utóbbi jegyzékben a kár mérve az előbb megállapított kár mérvére való tekintettel akként igazítandó ki, hogy az adóleírás összege a már törlésbe hozott összeg figyelembevételével állapíttassék meg.

A pénzügyigazgatóság földadónyilvántartási osztálya továbbá abban az esetben, ha a kár felvételéhez nem földadónyilvántartási biztos, hanem más tisztviselő volt kiküldve, a vonatkozó kárfelvételi jegyzéket tüzetesen átvizsgálja a tekintetben is, hogy az előírt szabályok és alakiságok betartottak-e s ellenkező esetben az illető tisztviselővel a hiányokat pótoltatja.

Ennek a megtörténte után a pénzügyigazgatóság az elemi kár mérvét a bizottság határozatának, valamint a netáni külön véleménynek és az esetleg jelen volt gazdasági (erdészeti) szakértő véleményének alapos mérlegelése mellett állapítja meg s ehhez képest a leírandó adót a kárfelvételi jegyzékben a mellé rendelt számvevőség által kiszámíttatja.

A számvevőség a törlendő adótételeket összegezi és a jegyzéket szabályszerű záradékkal látja el.

A leírandó adót a számvevőség a leirási jegyzék illető hasábjába is bevezeti, az oldalakat összesíti és azután, ha a nyert fő-

összeg a kárfelvételi jegyzékben megállapított összeggel egyezik, a leirási jegyzéket is megfelelően záradékolja.

Ennek megtörténte után a pénzügyigazgatóság a leirandó adó összegét megállapítja és a leirási jegyzékre a következő záradékot vezeti:

„Véghatározat. Az ebben a leirási jegyzékben névszerint felsorolt birtokosok javára a ..... K ..... f-ben megállapított földadó, ... K ..... f-ben megállapított általános jövedelmi pótdadó és ..... K ..... f-ben megállapított országos betegápolási pótdadó leírása ezennel elrendeltetik.“ Kelt stb.

118. §.

Az adóleírás foganatosítása. A leirandó adók összegének megállapítása után a pénzügyigazgatóság a kárfelvételi jegyzéket irattárában leendő megőrzés végett visszatartja, a leirási jegyzéket pedig az illetékes kir. adóhivatalnak adja ki. A kir. adóhivatal a leirandó adókat a havi változási jegyzék alapján az egyenes adókról vezetett számféjtőkönyvbe, valamint a község adófizetési ivébe sommásan, ezenfelül a közvetlen fizetőkre nézve az adófőkönyvbe tételenként és egyénenként írja be s ennek megtörténte után a leirási jegyzéket az érdekelt községi előljáróságnak (városi adóhivatalnak) haladéktalanul megküldi.

Amint a leirási jegyzéket a községi előljáróság (városi adóhivatal) a kir. adóhivataltól megkapta, köteles annak alapján a leengedett adóösszegeket a községi adófőkönyvbe tételenként és egyénenként azonnal beírni és a leirási jegyzék 7. hasábjába bejegyezni azokat a főkönyvi tételszámokat, melyek alatt a beírás megtörtént.

Az adóleengedéseknek a községi adófőkönyvbe történt bejegyzését a községi előljáróság (városi adóhivatal) a leirási jegyzéken igazolni köteles.

Ezután a leirási jegyzék a község- (város-) házánál 15 napi határidőre szabályszerűen kiteendő és erről az érdekeltek a helyi szokás szerint azzal értesítendőek, hogy a leengedett adó összegének megállapítása ellen irányuló netaláni felebbezéseiket a leirási jegyzék közzsemlére történt kitételének lejártát követő naptól számított 15 nap alatt a pénzügyigazgatóságnál benyújthatják.

A közszemlére való kitétel határidejének lejártá után a leirási jegyzék czímlapjára a községi előljáróság (városi adóhivatal) a közszemlére való kitétel idejére vonatkozó záradékot kitölti, azt aláírja és hivatalos pecséttel ellátja. Ezekután a leirási jegyzéket a pénzügyigazgatósághoz beterjeszti, mely is a fentiek megtörténtéről meggyőződést szerezvén, azt a községi (városi) adókezelés megvizsgálásánál leendő felhasználás céljából, további gondos megőrzés végett, a községi előljáróságnak (városi adóhivatalnak) visszaküldi.

119. §.

Jogorvoslat. A pénzügyigazgatóságnak az adóelengedés tárgyában hozott véghatározata az előző §-ban kitüntetett határidő alatt a közigazgatási bizottság adóügyi bizottságához felelbevezhető, melynek véghatározata ellen a közigazgatási bírósághoz intézendő panasznak van helye. (1909:XI. t.-cz. 39. §.)

II.

KÖRRENDELET

az igazgatási hivatalok kerületében folyamatban lévő ut- és vasutépítések és egyéb munkálatok által érintett patakok és vízfolyások medrének tisztántartása és a szabad lefolyást gátló torlaszok eltávolítása tárgyában.

Valamennyi kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak.

82802/1914/I/B/4. földmiv. min. szám. — Több ízben tapasztaltam, hogy egyes igazgatási hivatalok kerületében folyamatban lévő ut- és vasutépítéseknel, főleg a völgyek felső szakaszain, ahol a szűk hely miatt a völgy talpán haladó pálya a patakot többször megközelíti, a munkálatok foganatosításánál úgy járnak el, hogy a nyomvonalba eső csérjéket, tuskókat, gyökereket (néha fákat is) és egyéb eltávolítandó anyagokat egyszerűen a patak medrébe dobálják, miáltal mesterséges torlaszokat képeznek, amelyek nagyobb vízállások alkalmával a szabad lefolyást gátolják és így mederelfajulásokra, de igen sokszor az épülő, vagy már meglévő létesítmények megrongálására és egyéb károsításokra vezetnek.

Hasonló eljárást tapasztaltam olyan helyeken is, ahol a völgyek aljáig lenyuló vágásterületek kidolgozásánál nem fordítanak kellő gondot arra, hogy a kikerülő kéreg, galy és egyéb hulladék-

anyag szabályszerűen összegyűjtessék, minek folytán a hulladék egy része szintén a patak medrébe jut és ott az előbbihez hasonló torlaszok keletkezését idézi elő.

Mint hogy az árvizek által okozott károsításokat részben a fenti körülményeknek lehet tulajdonítani, felhívom az igazgatási hivatalt, gondoskodjék arról, hogy a kerületében a vázolt viszonyok között folyamatban lévő ut- és vasutépítési, valamint vágáskidolgozási munkálatokból folyólag az érintett patakok, vagy vízfolyások medrébe mesterséges torlaszok és egyéb akadályok keletkezését előidéző idegen anyagok semmi szín alatt se kerüljenek. Gondoskodjék továbbá arról, hogy a már meglévő torlaszok, vagy egyéb akadályok a patakok és vízfolyások medréről azonnal eltávolíttassanak és hogy a patakok és vízfolyások medre általában minden időben tisztántartassék, mert csak így lehet remélni a gyakori mederelfajulások mérséklését és az árvizkárok csökkenését.

Nagy súlyt fektetek arra, hogy ebbeli rendelkezésem a legszigorubbantartassék s hogy annak minél hathatósabb érvényt szerezhessen, tegye feladatává az erdőgondnokoknak és a központi ellenőrködő tisztviselőknél, hogy a kerületeik beutazása alkalmával a szóban lévő ut-, vasut- és vágásfeldolgozási munkálatokat ebből a szempontból is kísérik figyelemmel s amennyiben e tekintetben mulasztásoknak, vagy hiányoknak jönnének nyomára, azok megszüntetése iránt a helyszínén nyomban tegyék meg a szükséges intézkedéseket.

Hasonlóképpen tegye szigorú kötelességévé az erdőőröknek, hogy védkerületeik bejárása alkalmával a patakok medrében talál s a víz szabad lefolyását gátló hulladékfa és egyéb anyagokat, ha ezek csak könnyen eltávolítható kisebb torlaszokat képeznek, azonnal sajátkezűleg, esetleg a közelben található munkaerő igénybe vételével távolítsák el, az ut, vagy vasutpályára jutott káros vízfolyásokat, vagy előtörő forrásokat nyomban vezessék el, vagy ha erre az ezzel járó munka nagyobb arányai miatt egymaguk képesek nem lennének, a tapasztaltakról előljáróiknak azonnal tegyenek jelentést.

Budapest, 1914. évi július hó 11-én.

A miniszter rendeletéből

Téglás
miniszteri tanácsos.

Faarverések eredményei.

Alábbiakban az eladás tárgyának (választék, fanem, méretegység) megjelölésén kívül az elfogadott, rendszerint legmagasabb árajánlatot közöljük, amely után zárjelben azt a százalékot jelezzük, amelyvel az elért ár a kikiáltási árát meghaladja. Ez utóbbit tehát úgy számíthatjuk ki, ha a közölt árat ezzel a százalékkal csökkentjük.

I. Tövön.

Brezoviczai volt urbéresék (1914. jun. 2.):

5·71 kat. holdon becsült lucz- és jegenyefenyőműfa 875 m^3 à 5·97 K (+0·39%), tűzifa 154 m^3 à 1·00 K (+0%).

Zabidói volt urbéresék (1914. jun. 2.):

4·05 kat. holdon becsült lucz- és jegenyefenyőműfa 341 m^3 à 5·98 K (+0·79%), tűzifa 85 m^3 à 1·00 K (+0%).

Turócbéllai volt urbéresék (1914. jun. 3.):

12 kat. holdon becsült lucz-, jegenyé- és erdeifenyőműfa 1057 m^3 à 12·86 K (+21%).

Gnezdai volt urbéresék (1914. jun. 3.):

5·6 kat. holdon becsült lucz- és jegenyefenyőépületfa 1604 m^3 à 6·9 K (+0·05%).

Havasrekettyei volt urbéresék (1914. jun. 8.):

51·5 kat. holdon becsült luczfenyőépületfa 4980 m^3 à 2·82 K (+0·03%), fűrészlőcső 2343 m^3 à 8·05 K (+0·03%).

Klini volt urbéresék (1914. jun. 8.):

3·14 kat. holdon becsült lucz- és jegenyefenyőműfa 835 m^3 à 9·07 K (+1·39%), tűzifa 147 m^3 à 1·5 K (+0%).

Stósz nagyközség (1914. jun. 10.):

Széldöntött jegenyefenyőépületfa 855 m^3 à 5·60 K (+0%), rudfa 237 drb. à 0·20 K (+0%).

Vavrecskai volt urbéresék (1914. jun. 13.):

1·0 kat. holdon becsült luczfenyőműfa 199 m^3 à 11·12 K (+0%), tűzifa 36 m^3 à 1·03 K (+0%).

Turzófalvi volt urbéresék (1914. jun. 15.):

a) Széldöntvények és tövön álló csucstörött lucz- és jegenyefenyőépületfa 815 m^3 à 10·12 K (+12·5%).

b) 7·76 kat. holdon becsült lucz- és jegenyefenyőépületfa 926 m^3 à 13·88 K (+25·8%).

Szomolnokhuta nagyközség (1914. jun. 16.):

1913. évi széldöntött lucz- és jegenyefenyő mintegy 1500 m^3 à 7·50 K (+0·08%).

Gyergyóremeteli külbirtokosok közbirtokossága (1914. jun. 21.):

8·3 kat. holdon becsült lucz- és jegenyefenyőépületfa 1964 m^3 à 4·88 K (+0·8%), tűzifa 582 m^3 à 1·00 K (+0%).

Bocskórahói közös iskolaalap (1914. jun. 22.):

12·9 kat. holdon becsült bükktüzifa [2567 ürm^3 hasáb, 348 ürm^3 dorong] à 0·82 (+ 5°/o). Egy kat. hold 163 K.

II. Kitermelt állapotban.

a) Műfa.

Lippai m. kir. főerdőhivatal (1914. jun. 4.):

Csálai m. kir. erdőgondnokság kerületében kitermelt s a csálatelepi vasuti állomás rakodóján készletezett tölgyrönkő 677 m^3 à 33·47 K (+ 3·59°/o), tőár 25·55 K.

Zsarnóczai m. kir. erdőhivatal (1914. jun. 4.):

A zsarnóczai vasuti állomás melletti rakodón készletezett lekérgezett tölgyhaszonfa 32 m^3 à 80·00 K (+ 0°/o), tőár 69·08 K. Ugyanaz kérgezetlen 144 m^3 à 32·47 K (+ 0·3°/o), tőár 25·35 K. Ugyanaz 162 m^3 à 37·21 K (+ 3·2°/o), tőár 30·28 K.

A garamszentkereszti vasuti állomáshoz szállított tölgyhaszonfa 121 m^3 à 32·95 K (+ 1·6°/o), tőár 23·30 K.

A geletnek-szklenófürdői vasuti állomáshoz szállított tölgyhaszonfa 222 m^3 à 34·62 K (+ 0°/o), tőár 22·90 K.

Vinkovcei kir. főerdőhivatal (1914. jun. 5.):

A morovicsi kir. erdőgondnokság Blatta nevű erdejében gyérités útján kitermelt tölgy- és kőrisműfa 256 m^3 à 25·28 K (+ 0°/o), tőár 18·00 K.

Tótsóvári m. kir. erdőhivatal (1914. jun. 13.):

A szomolnokhutai m. kir. erdőgondnokság 1912. évi széldöntvényeiből termelt és a szomolnokhutai vasuti állomás melletti rakodón készletezett fenyőcellulózefa 300 ürm^3 à 5·00 K (+ 0°/o), tőár 0·66 K. Ugyanaz a szomolnokhutai fűrész vasuti állomása melletti rakodón 304 ürm^3 à 5·00 K (+ 0°/o), tőár 0·66 K.

Besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság (1914. jun. 16.):

Erdei rakodón készletezett s három csoportban értékesített jegenye- és erdeifenyőhaszonfa 12—20 *cm* v. 201 m^3 à 13·50—13·52 K-ig (+ 0°/o-tól 0·18°/o-ig), tőár 9·93 K-től 10·54 K-ig. Ugyanaz 21—25 *cm* v. 93 m^3 à 14·50-től 14·52-ig (+ 0°/o-tól 0·18°/o-ig), tőár 10·93 K-től 11·53 K-ig. Ugyanaz 26 és több *cm* v. 156 m^3 à 16·00 K-től 16·03 K-ig (+ 0°/o-tól 0·18°/o-ig), tőár 12·43 K-től 13·04 K-ig; *erdei rudfa* 9474 fm. száz fm.-ként 9·40 K-től 9·42 K-ig (+ 0°/o-tól 0·18°/o-ig), tőár száz fm.-ként 6·40 K-től 6·42 K-ig; *erdei lécz* 870 drb. száz drb.-ként 17·00 K-től 17·03 K-ig (+ 0°/o-tól 0·18°/o-ig), tőár száz drb.-ként 9·00 K-től 9·03 K-ig; *karó* 1·6 *m* h. 1502 drb. ezer drb.-ként 31·00 K-től 31·06 K-ig (+ 0°/o-tól 0·18°/o-ig), tőár ezer drb.-ként 13·00 K-től 13·06 K-ig; *karó* 2·5 *m* h. 2910 drb. ezer drb.-ként 83·00-től 83·15 K-ig (+ 0°/o-tól 0·18°/o-ig), tőár ezer drb.-ként 48·00 K-től 48·15 K-ig.

Lippai m. kir. főerdőhivatal (1914. jun. 19.):

A máriaradnai m. kir. erdőgondnokságban termelt és a milovai raktárban készletezett tölgyépületfa 473 m^3 à 16·95 K (+ 0°/o), tőár 6·14 K.

Apatini m. kir. erdőhivatal (Bezdnán, 1914. jun. 22. és 23.):

Kozora nevű erdőrészben termelt tölgyhaszonfa 3 m³ à 17·50 K (+ 7%),
tőár 15·90 K.

Tótsóvári m. kir. erdőhivatal (1914. jun. 23.):

A delnekakasfalvi m. kir. erdőgondnokság kerületében termelt és fuvarral megközelíthető rakodókon készletezett tölgyépületfa 21—30 cm k. átm. 152 m³ à 15·36 K (+ 0·97%), tőár 13·23 K; tölgyépületfa 31—40 cm k. átm. 1107 m³ à 19·91 K (+ 0·97%), tőár 17·73 K; tölgyépületfa 41 stb. cm k. átm. 364 m³ à 27·18 K (+ 0·97%), tőár 24·98 K; tölgybányafa 263 m³ à 7·60 K (+ 1·46%), tőár 3·76 K; faragott tölgy kerítésoszlop (2 m h. ^{12/13}, ^{12/16}, ^{13/13}) 666 drb. à 0·66 K (+ 0·39%), tőár m³-ként 4·05 K; faragott tölgy kerítésoszlop (2 m h. ^{13/16}) 6 drb. à 0·84 K (+ 0·39%), tőár m³-ként 6·35 K; faragott tölgy kerítésoszlop (2·5 m h. ^{12/16}, ^{13/13}) 231 drb à 1·00 K (+ 0·39%), tőár m³-ként 6·16 K; faragott tölgy kerítésoszlop (3 m h. ^{12/16}, ^{13/13}) 177 drb à 1·23 K (+ 0·39%), tőár m³-ként 6·41 K; juharmúfa 30—40 cm k. átm. 15 m³ à 8·63 K (+ 1·61%), tőár 6·24 K; juharmúfa 41 stb. cm k. átm. 3 m³ à 12·20 K (+ 1·61%), tőár 9·74 K; kőrisműfa 30—40 cm k. átm. 3 m³ à 19·81 K (+ 1·61%), tőár 17·30 K; kőrisműfa 41 stb. cm k. átm. 1 m³ à 26·42 K (+ 1·61%), tőár 23·80 K.

Máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság (1914. jun. 25.):

1. Máramarosszigeti m. kir. erdőgondnokság szentmihálykörtvélyesi erdejében kitermelt és az ottani rakodón készletezett széltörött selejtes tölgy-épület- és műfa kéreg nélkül 609 m³ à 23·54 K (+ 7%), tőár 13·75 K.
2. Rónaszéki m. kir. erdőgondnokság tűzifavágásában visszamaradt széltöréses tölgyrönkfa a felsőrónai vasuti állomáson készletezve kéreg nélkül 435 m³ à 33·41 (+ 4·4%), tőár 23·91 K.

Zsarnóczi m. kir. erdőhivatal (1914. jun. 27.):

A geletnek-szklenői fürdő vasuti állomáshoz kiszállított tölgyhaszonfa 234 m³ à 33·67 K (+ 0%), tőár 21·88 K.

Nagybányai m. kir. főerdőhivatal (1914. jul. 7.):

A tőkési m. kir. erdőgondnokság vágásaiban 1913. évben termelt és a tőkési rakodóra kifuvarozott fenyőhaszonfa apróbb részletekben eladva 708 m³ à 8·85 K-tól 16·80 K-ig (+ 0%-tól 20%-ig), tőár 5·60 K-tól 10·70 K-ig.

Apatini m. kir. erdőhivatal (Bácsordas, 1914. jun. 25. és 26.):

Doroszlói m. kir. erdőgondnokság bácsordasi erdejében széltörésekből termelt tölgy- és szilhaszonfa 75 m³ à 30·00 K (+ 5·3%), tőár 29·00 K.

b) Tűzifa.

Lippai m. kir. főerdőhivatal (1914. jun. 9.):

Lippai m. kir. erdőgondnokság Dimpu Rekita nevű vágásában tő mellett készletezett keménydorong 750 ürm³ à 3·63 K (+ 3·4%), tőár 2·83 K; lágyhasáb 102 ürm³ à 3·10 K (+ 3·3%), tőár 2·21 K; lágydorong 19 ürm³ à 2·50 K (+ 3·3%), tőár 1·71 K.

Tótsóvári m. kir. erdőhivatal (1914. jun. 13.):

A szomolnokhutai m. kir. erdőgondnokság 1912. évi széldöntvényeiből termelt és a szomolnokhutai vasuti állomás melletti rakodón készletezett vegyesfenyőtűzifa 24 ürm^3 à 3·03 K (+ 1 $\frac{0}{10}$), tőár 0·23 K.

Apatini m. kir. erdőhivatal (Bezdán, 1914. jun. 22. és 23.):

Kozora nevű erdőrészben kitermelt *cserhasáb* 2 ürm^3 à 10·51 K (+ 9·5 $\frac{0}{10}$), tőár 9·41 K; *cser- és tölgydorong* I. oszt. 262 ürm^3 à 7·88 K (+ 9·5 $\frac{0}{10}$), tőár 6·78 K. Ugyanaz II. oszt. 268 ürm^3 à 5·69 K (+ 9·5 $\frac{0}{10}$), tőár 4·59 K; *selejt* 1 ürm^3 à 5·25 K (+ 9·5 $\frac{0}{10}$), tőár 4·15 K; *tuskó* 175 ürm^3 à 6·57 K (+ 9·5 $\frac{0}{10}$), tőár 5·47 K; *selejtes tuskó* 4 ürm^3 à 4·93 K (+ 9·5 $\frac{0}{10}$), tőár 3·83 K; *galyfa* 2044 kéve à 0·26 K (+ 9·5 $\frac{0}{10}$), tőár 0·13 K.

Vinkovcei kir. főerdőhivatal (1914. jun. 5.):

A marovicsi kir. erdőgondnokság Blata nevű erdejében kitermelt vegyes-tűzifa 7113 ürm^3 à 4·38 K (+ 61·1 $\frac{0}{10}$), tőár 3·28 K.

Lippai m. kir. főerdőhivatal (Ópécska, 1914. jun. 24.):

A pécskai m. kir. erdőgondnokság gyéritő vágásaiban tő mellett készletezett *szilhasáb* 39 ürm^3 à 5·27 K (+ 3·3 $\frac{0}{10}$), tőár 4·47 K; *tölgyhasáb* 4 ürm^3 à 4·95 K (+ 7·6 $\frac{0}{10}$), tőár 4·15 K; *nyárhasáb* 237 ürm^3 à 3·87 K (+ 4·5 $\frac{0}{10}$), tőár 3·07 K; *szildorong* 1586 ürm^3 à 4·19 K (+ 4·7 $\frac{0}{10}$), tőár 3·49 K; *tölgydorong* 340 ürm^3 à 3·77 K (+ 7·6 $\frac{0}{10}$), tőár 3·07 K; *nyár-dorong* 214 ürm^3 à 3·13 K (+ 4·3 $\frac{0}{10}$), tőár 2·43 K; *galyfa* 528 ürm^3 à 2·64 K (+ 1·5 $\frac{0}{10}$), tőár 1·54 K.

Liptóújvári m. kir. főerdőhivatal (1914. jun. 30.):

A likavai, maluzsinai, fenyőházai és oszadai m. kir. erdőgondnokságokban kitermelt fenyőtűzifa 2200 ürm^3 à 5·41 K (+ 0·18 $\frac{0}{10}$), tőár 2·63 K; *hántott műhasáb* 475 ürm^3 à 6·01 K (+ 0·16 $\frac{0}{10}$), tőár 3·23 K. Ugyanaz 690 ürm^3 à 7·51 K (+ 0·13 $\frac{0}{10}$), tőár 3·34 K (Cellulóze- és papirgyár).

Apatini m. kir. erdőhivatal (Bácsordas, 1914. jun. 25. és 26.):

A doroszlói m. kir. erdőgondnokság bácsordasi erdejében széltörésekből kitermelt *cserhasáb* 29 ürm^3 à 10·15 K (+ 5·7 $\frac{0}{10}$), tőár 9·15 K; *tölgyhasáb*

500 év óta gyógyitanak csužt, köszvényt, ischiast stb.

Trencsénteplicz

radioaktiv kénes hőforrásai és iszapfürdői. Szállodák fürdőkkel egybeépítve, azér egész éven át nyitva. Hidegvizgyógyintézet. Diétetikus konyha. *Uj fürdők. Uj szállodák. Uj iszapfürdők.* Házikurához: Kénes iszap- és vizszétküldés.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai és azok hozzátartozói a június 15-től szeptember 1-ig terjedő idő kivételével napi 8 koronáért szobát, ellátást, fürdő- vagy iszapkezelést kapnak. Aki ezt a kedvezményt nem veszi igénybe, de a fürdőigazgatóság házaiban lakik, a lakásnál és fürdőknél 50% kedvezményt élve z. Iszapszétküldésnél 10%.

142 $\text{ü}r\text{m}^3$ à 8·88 K (+ 5·70/0), tőár 7·88 K; *vegyesdorong* 12 $\text{ü}r\text{m}^3$ à 7·61 K (+ 5·70/0), tőár 6·61 K; *selejtesfa* 2 $\text{ü}r\text{m}^3$ à 5·07 K (+ 5·70/0), tőár 4·07 K; *tuskófa* 137 $\text{ü}r\text{m}^3$ à 6·34 K (+ 5·70/0), tőár 5·34 K; *selejtes tuskófa* 2 $\text{ü}r\text{m}^3$ à 4·75 K (+ 5·70/0), tőár 3·75 K.

III. Eredménytelen faárverések.

Nagyszulini volt urbéresék (1914. jun. 2.):

10 kat. holdon becsült lucz- és jegenyefenyőépületfa 1836 m^3 .

Borsai nemesi közbirtokosság (1914. jun. 4.):

539·1 kat. holdon becsült lucz- és jegenyefenyőépületfa 50.400 m^3 .

Korompa nagyközség (1914. jun. 15.):

31 kat. holdon becsült lucz-, jegenye- és vörösfenyőépületfa 6213 m^3 ,
tüzifa 28 m^3 .

Havasmező-oroszkői volt urbéresék (1914. jun. 21.):

1522 m^3 lucz- és jegenyefenyőépületfa.

Máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság (1914. jun. 25.):

A rónaszéki m. kir. erdőgondnokság széllőréses tölgyműfa készlete a szenes-kálvária rakodón 152 m^3 .

KÜLÖNLETSÉG

Magyar Kir. Erdőigazgatóság
Erdőgazdálkodási Osztály
BUDAPEST, KÖZTÉR 10. sz. ház
Telefon: 10000-10000
Vasárnapon zárva van

As egyeslet hazai tagjai által, az államháztartáson kívüli forrásból
finanszírozású köznevelési, egészségügyi, kulturális, sport- és
ifjúsági tevékenységek, valamint a gazdasági és társadalmi
szervek működésének támogatására, illetve a köznevelési
szervek működésének támogatására.

Az „Erdészeti Lapok“ 1914. évi XV. füzetének tartalma:

	Oldal
Értesítés	789
<i>Majerszky István</i> : Az amerikai fekete dió. <i>Juglans nigra</i> L.	789
<i>Mezey Rezső</i> : Szabálytalan poligonok arányos felosztása. (Befejező közlemény).....	793
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK. Felhívás az őszi erdészeti államvizsga tárgyában	813
KÜLÖNFÉLÉK. Értesítés. — Komposztkészítésünk hibája. (<i>Róth Gyula</i>) — A népművészet. — A természet	814
VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK az erdészeti szolgálat köréből ...	819
ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA	820
FAÁRVERÉSEK EREDMÉNYEI	843
HIRDETÉSEK	I—XIII

Franciaország

Franciaország és az erdészet. A francia erdészet története és fejlődése. A francia erdészet jelenlegi állása. A francia erdészet jövője. A francia erdészet szerepe a nemzetgazdaságban. A francia erdészet szerepe a környezetvédelemben. A francia erdészet szerepe a turizmusban. A francia erdészet szerepe a kultúrában. A francia erdészet szerepe a tudományban. A francia erdészet szerepe a művészetben. A francia erdészet szerepe a sportban. A francia erdészet szerepe a szociális életben. A francia erdészet szerepe a politikában. A francia erdészet szerepe a gazdaságban. A francia erdészet szerepe a társadalomban. A francia erdészet szerepe a kultúrában. A francia erdészet szerepe a tudományban. A francia erdészet szerepe a művészetben. A francia erdészet szerepe a sportban. A francia erdészet szerepe a szociális életben. A francia erdészet szerepe a politikában. A francia erdészet szerepe a gazdaságban. A francia erdészet szerepe a társadalomban.

Az „Erdészeti Lapok“ 1914. évi XV. füzetének HIRDETÉSEI.

Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért
a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Dijszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint *a)* faeladási hirdetéseknel 30 fillér, *b)* más hirdetéseknel 20 fillér. Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfélszeres egységárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Külön melléletek 25 gramm súlyig 70 koronáért, azontul 25 grammonként 25 koronával magasabb árért mellékeltetnek.

MÜLLER ÁRMIN
vas- és fém-tömegcikkék gyára,
erdészeti mérő- és jelzőeszközök
BUDAPEST, VI., ÜTEG-UTCZA 19. SZÁM.
TELEFON 137-57.

KÜLÖNLEGESSÉG:
Sándor Lajos m. kir. kereskedelemügyi
minisztériumi műszaki tanácsos **szab.**
„DIADAL“ talpfakapcsolóinak
kizárólagos gyártása

Az egyetlen hazai ilyenmü vállalat, hol mindennemü erdészeti szerszámok
jutányos árakon központosítva vannak. Nincsen zavar a beszerzésnél,
gyors és pontos kiszolgálás, versenyárak. — Számos m. kir. állami erdő-
hivatal, járási erdőgondnokságok, városi és uradalmi erdőhivatal állandó
szállítója. Tömeges elismerővel vevőktől.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. (3. XXIV. 15.)

Berson

Summaryrok
a legjobb

(4—10.)

PIEPER-féle „WALDTEUFEL“

német birod. szab.

fatuskó robbantásához.

PIEPER ADOLF gyára, MOERS a. RHEIN.

(1. XII. 10.)

KUZMA GYULA, hites törvényszéki szakértő,
erdőmérnöki irodája

(2. XII. 9)

ZÁGRÁB, Hercegovacska-u. 18/a.

:: ELVALLAL MINDEN SZAKBAVÁGÓ MUNKÁT. ::

Árverési hirdetmény. Fogaras vármegye fogarasi járásában fekvő Bráza község eladja a 889,913 erdészeti albizottsági számu határozattal kihasználásra engedélyezett „Hermeneása“ nevű erdő-résznek 81-80 kat. hold területén lévő fatermését, amely törzsenkénti kiszámlálással 10.595 drb. 8923 m^3 fenyőműfára és 3458 drb. 3783 m^3 bükküzifára becsültetett.

A nyilvános szóbeli árverés, mely zárt írásbeli ajánlatokkal is egybe van kötve, folyó évi augusztus hó 10-én délelőtt 10 óraker tartatik meg Bráza községházánál a járási főszolgabíró elnöklete alatt.

Kikiáltási ár 31.077 korona.

Bánalpénz 3108 korona.

Az árverezők felhívhatnak, hogy a bánalpénz az árverezés megkezdése előtt, illetve az 1 koronás bélyeggel ellátott és a bánalpénzt tartalmazó, kellően lepecsételt, zárt írásbeli ajánlataikat, amelyekben a megajánlott vételár számokkal és betűkkel tisztán ki-

irandó és amelyben kiteendő, hogy ajánlattevő a szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti, az árverés napjának délelőtti 1/210 óráig az árverező főszolgabírónál nyújtják be.

Utó- és távirati ajánlatok nem fogadtnak el.

A szerződési és árverési feltételek a fogarasi magyar királyi járási erdőgondnokságnál és Bráza községhezánál bármikor megtekinthetők.

Fogarason, 1914. évi június hó 6-án.

(6. II. 2.)

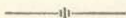
Zanhó Emil

m. kir. főerdőmérnök.

A legújabb NOBEL-féle veszély nélkül kezelhető ASTRALIT

nevű robbantóanyaggal való erdőirtások a kézi-
irtással szemben a következő előnyöket biztosítják:

A munkaidő két harmadának megtakarítását. Hihetetlen kevesebb munkaerőt. Jelentősen kevesebb kiadást. Azonnal eketiszta, gyökérmentes talajt, nem létezik többé eketérés. Indjárt az első évben termést, mivel az ASTRALIT-tal való gyors robbantási munka következtében a tavaszi vetés ideje nem mulasztatik el. Nagyobb famennyiség termelést a gyökérfa kitermelése által. A gyökereknek és tuskóknak előnyösebb értékesítését, mivel szállítható nagyságban hasítódik össze. Nagymérvű és mély talajlazítást.

A legújabb NOBEL-féle szabad. veszély nélkül kezelhető ASTRALIT

nevű robbantóanyag: a jelenkor elismert legjobb és leghatásosabb biztonsági robbantóanyagja. Bármily robbantási munkánál a legnagyobb megtakarítást eredményezi. Az ASTRALIT a legnagyobb előnnyel még a következő munkálatoknál is használható: talajjavításhoz, talajlazításhoz, szőlőforgatáshoz, gyümölcsfagödörök kirobantására, a vizet át nem bocsátó rétegek átöréséhez stb. stb. Az ASTRALIT lökés, dörzsölés és tűzzel szemben érzéktelen, amiért is a **hatóság** által „veszély nélkül kezelhető” robbantóanyagnak lett minősítve, minek következtében a dinamitra nézve fennálló elővigyázati szabályok, a szállítás és raktározás szempontjából, az ASTRALIT-ra nem terjednek ki; a vasuton **teher- és gyorsárúként** is szállítható. Az ASTRALIT minden munkásnak a kezébe adható.

A DYNAMIT NOBEL R.-T., WIEN és POZSONYBAN

szívesen szolgál felvilágosításokkal és az ilyen munkákhoz díjmentesen küld robbantótechnikusokat, kik a munkásokat bevezetik. **Tájékoztatót az ASTRALIT-ról és UTMUTATÓT a tuskóirtásról** ingyen küld.

(5. VI. 2.)

Pályázati hirdetés. Főméltóságú herczeg Festetics Tassilo keszthelyi és somogyberzenczei uradalmaiban 1600 korona készpénz, lakás, fűtés és világítással javadalmazott két erdőgyakornoki állás pályázat útján töltenek be.

Feltételek: Az erdészeti főiskola sikeres elvégzése, az erdőfelmérésben és üzemtervek készítésében némi jártasság, egy évi próbaszolgálat, mely a véglegesítés után a szolgálati időbe beszámíttatik.

Megfelelő szolgálati idő után az előléptetés kilátásba helyeztetik.

A kérvény, melyhez keresztlevel, arcképpel ellátott főiskolai index, esetleg a katonai szolgálati igazolvány melléklendő és legkésőbb f. évi augusztus hó 15-ig alulírott hivatalhoz beküldendő.

Az állás a kinevezés után azonnal, de legkésőbb október hó 1-ig elfoglalandó.

Keszthely, 1914. évi július hó 1. napján.

(7. II. 2.)

Herczeg Festetics Tassilo
főtitkári hivatal.

Pályázati hirdetés. Alulírott urad. erdőhivatalnál lemondás folytán egy központi erdőőri állásra pályázat nyitattik.

Javadalmazás: Havi 90 K, utólagos részletekben.

1 szobából álló butorozatlan lakás.

10 *ürm* hasábia } házhoz szállítva.
10 *ürm* dorongfa }

Tabella szerint megállapított lődij.

Külső munkánál, rajonján kívül, a megállapítottapidij.

Díjtalan orvosi kezelés.

Megkívánatik: Megfelelő intelligencia, érlyes fellépés, nőtlen állapot, 24 év betöltése, szakiskola és szakvizsga eredményes (jó) elvégzése, egészséges testalkat, magyar, német nyelvnek szóban és írásbani tökéletes bírása, tót nyelvnek legalább szóban.

Az állás egy évig ideiglenes és 1914. évi nov. 1-én elfoglalandó.

Szabályszerűen kiállított és sajátkezűleg irt kérvények f. é. szeptember hó 15-ig alulírott erdőhivatalhoz küldendőek be.

Gróf Kőnigsegg-féle uradalom erdőhivatala.

Poroszka, 1914. évi július hó 18-án.

(8. IV. 2.)

Vartzik Gyula.

hitb. urad. főerdész.

Hirdetés. 70649/1914/II/B. sz. — A folyó évi vadászati idény alatt a bustyaházai erdőhivatal kerületében 5 szarvasbika, 5 őzbak;

az orsovai erdőhivatal kerületében 10 őzbak;

a susaki erdőhivatal kerületében 44 őzbak és néhány medve;

a lipitújvári főerdőhivatal kerületében 14 szarvasbika, 36 őzbak, 11 zergebak;

a lippai főerdőhivatal kerületében 16 őzbak, 1 zergebak;

az ungvári főerdőhivatal kerületében 8 szarvasbika, 7 őzbak, 1 zergebak;

a lugosi erdőigazgatóság kerületében 2 szarvasbika, 11 őzbak és végül a tátrai erdőgondnokság kerületében 2 szarvasbika, 19 őzbak és 27 zergebak cserkészeten (esetleg lesen, vagy hívóval) való vadászatára az illetékes erdőhivatalok, főerdőhivataloknál, erdőigazgatóság, illetve a Felkán székelő tátrai erdőgondnokságoknál eszközölendő jelentkezések sorrendje szerint a hivatalfőnök, illetve a tátrai erdőgondnok által előre megállapítandó napokra és területekre az előírt díjak lefizetése ellenében bárcák fognak kiszolgáltatni. A jelentkezés szarvasbikákra és őzbakokra folyó évi szeptember hó 15-én belül, zergebakokra és medvékre pedig október hó 15-én belül eszközölendő.

Bővebb felvilágosítással a nevezett erdőhivatalok (főerdőhivatalok, erdőigazgatóság és erdőgondnokság) szolgálnak.

Budapest, 1914. évi június hó 23-án.

(9)

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Termelt tűzifaeladás. (Erdei rakodón.) 4976/1914. szám. — A zólyomlipcsei erdőgondnokságban termelt 1002 $\text{ü}rm^3$ fenyőhasáb- és dorongtűzifa egy eladási csoportba foglalva zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Ajánlatok legkésőbb 1914. évi augusztus hó 3-án déli 12 óráig nyújtandók be Besztercebányán az erdőigazgatóságnál, ahol azok augusztus hó 4-én délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

A faanyagot és a kikiáltási árat feltüntetető kimutatás, árverési feltételek, ajánlati űrlap és boríték alulirott erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Besztercebánya, 1913. évi július hóban.

(10)

M. kir. erdőigazgatóság.

Tűzifaeladás. (Vágásban a tő mellett.) 2176/1914. sz. — Az alsódombrói m. kir. erdőgondnokság alsókövesi két vágásban termelt, összesen 3790 $\text{ü}rm^3$ különböző választéku kemény tűzifa két eladási csoportban az alsókövesi marosparti kincstári rakodó esetleges használatának díjtalan biztosításával, zárt írásbeli versenytárgyalás útján fog eladatni.

Az ajánlatok 1914. évi augusztus hó 23-án déli 12 óráig nyújtandók be az alulirt m. kir. főerdőhivatalnál, hol azok augusztus hó 24-én d. e. 9 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Részletes adatok, árverési és szerződési feltételek, valamint ajánlati űrlapok és borítékok a m. kir. főerdőhivatalnál Lippán (Temes megye) és az alsódombrói m. kir. erdőgondnokságnál Marosborsán (Arad megye) díjmentesen szerezhetők be.

Lippa, 1914. évi július hóban.

(11)

M. kir. főerdőhivatal.

Termelt fenyőhaszonfoglalás. 83055/1914. szám. — A Zólyomlipcsei m. kir. erdőgondnokságban termelt 19814·10 m^3 fenyőhaszonfa tizenkilencz eladási csoportra megosztva zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Ajánlatok legkésőbb 1914. évi augusztus hó 10-én nyújtandók be Besztercebányán a m. kir. erdőigazgatóságnál, ahol azok 1914. évi augusztus hó 11-én délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Árverési feltételeket a faanyag csoportosítását és kikiáltási árait feltüntető kimutatás, ajánlati űrlap és boríték a besztercebányai erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Budapest, 1914. évi július hóban.

(12)

M. kir. földmivvelésügyi miniszter.

Épület- és tűzifaeladás. 2378/1914. sz. — A pécskai m. kir. erdőgondnokság németszentpéteri és hádai vágásában készletezett 111·52 m^3 tölgy-, 14·34 m^3 szil-, 92·65 m^3 nyárepületfa, 654 $\ddot{u}rm$ forgácsfa, 500 $\ddot{u}rm$ hulladékfa, 852 $\ddot{u}rm$ tuskófa, 629·5 szekér galyfa, 70·1 szekér tuskófa, a hajlási faraktárban készletezett 579 darab tölgyepalló és 389 darab tölgyoszlop 5 eladási csoportban, zárt írásbeli ajánlat útján fog eladatni.

Az ajánlatok 1914. évi augusztus hó 13-án déli 12 óráig nyújtandók be az alulirt m. kir. főerdőhivatalnál, hol azok augusztus hó 14-én délelőtt 9 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Árverési, egyuttal szerződési feltételek, ajánlati űrlap és boríték és részletes adatok alulirt m. kir. főerdőhivatalnál, valamint a pécskai m. kir. erdőgondnokságnál szerezhetők be.

Lippa, 1914. évi július hó.

(13)

M. kir. főerdőhivatal.

Árlejtési hirdetmény. 7497/1914. szám. — Gyulafehérvár szab. kir. város tanácsa egy tagban a várostól mintegy 5 *km* távolban fekvő 40 éves (korhatárok 25—50 év) 0·9 tölgy, 0·1 bükk és nyár, zárlat 0·7 fatömeg 1917 tömörköbméter 27 kat. hold vágásterületének tömegét a városháza nagytermében folyó évi augusztus hó 7-én d. e. 9 órakor tartandó nyilvános szó- és írásbeli árlejtésen eladja.

Kikiáltási ár 11.502 korona. Részletes árverési és szerződési feltételek a városi tanács kiadóhivatalában délelőtt megtekinthetők.

Gyulafehérvárszab. kir. város tanácsától, 1914. évi július hó 12-én.
(14)

Dr. Roska Miklós
polgármester.

Tölgy- és bükkfaeladási hirdetés. 735/1914. sz. — Brassó-megyében Krizba község 1914. évi szeptember hó 5-én délelőtt 10 órakor a községi irodában nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlat útján elad 10017 drb. műszaki czélokra alkalmas tölgyfát, mely a hivatalos becslés szerint 4580·94 *tm*³ kéregnélküli műfát 1336·71 *ü*rm³ hasábfát, 796·89 *ü*rm³ dorongfát és 6416·17 *ü*rn galyfát és forgácsot tartalmaz, továbbá 2204 drb. bükkfát, mely 837·52 *ü*rm³ hasábfát és 573·04 *ü*rm³ dorongfát tartalmaz.

A hivatalosan megállapított becslés 61717 K 78 f, melynek 10^{0/0}-a bánatpénzül az árverezést vezető kezéhez leteendő.

Az erdőrész a magyar királyi államvasutak földvári állomásától mintegy 14 *km*-re fekszik. Utak, fuvar- és munkásviszonyok kitűnőek.

A részletes becslés, valamint az árverési és szerződési feltételek alulírott községi előjárásnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Krizba, 1914. július hó 1-én.

(15)

A községi előjáróság.

Termelt tűzifa eladása. 5010/1914. sz. — A szomolnokhutai m. kir. erdőgondnokság kerületében termelt és a tőnél készletezett 514 *ü*rm³ bükk vegyes és 1779 *ü*rm³ fenyő vegyes hasáb és dorongfa két eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján el fog adatni.

Az ajánlatok 1914. évi augusztus hó 6-án délután 5 óráig nyújtandók be a szomolnokhutai m. kir. erdőgondnokságnál, ahol azok a rákövetkező napon reggel 8 órakor fognak nyilvánosan felbontatni,

A faanyagok eladási csoportjainak és kikiáltási árának ki-
mutatása, a versenytárgyalási feltételek, ajánlati űrlap és boríték
az alulírott erdőhivatalnál megszerezhetők.

Tótsóvár, 1914. évi július hóban.

(16)

M. kir. erdőhivatal.

Bükkfaeladási hirdetmény. A tarányosi volt urbéres birtokos-
ságnak 38882/1908. számú F. M. rendelettel engedélyezett 11443 kat.
hold rendkívüli fahasználati területén található 8404 tömörköbméter
bükktüzifára becsült fakészlet 11565 K kikiáltási ár mellett folyó
évi augusztus hó 3-án Kecskésen a Grünbaum Samu-féle vendéglő-
helyiségben d. e. 11 órakor zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött
nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni.

Bánatpénz 1157 K.

Eladás becsértéken alul nem történik.

Utóajánlat nem fogadtatik el.

Árverési feltételek és becslési munkálatok a bánffyhungyadi m. kir.
járású erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Tarányos (up. Kalotaszentkirály, Kolozsmegye) 1914. július 19-én.

(17)

Flore László s. k.

volt urbéres birtokossági elnök.

Tüzifaeladás. (Vasuti állomás melletti raktárban). 2791/1914. sz. —
A tótváradí m. kir. erdőgondnokság soborsini faraktárában kész-
letezett összesen 6983 ürköbméter kemény tűzifa öt eladási csoport-
ban zárt írásbeli versenytárgyalás útján fog eladatni.

Az ajánlatok 1914. évi augusztus hó 24-én déli 12 óráig
nyújtandók be a lippai m. kir. főerdőhivatalnál, hol azok augusztus
hó 25-én d. e. 9 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Részletes adatok, árverési és szerződési feltételek, valamint
ajánlati űrlapok és borítékok a m. kir. főerdőhivatalnál Lippán
(Temes megye) és a m. kir. erdőgondnokságnál Tótváradon (Arad
megye) díjmentesen szerezhetők be.

Lippa, 1914. évi július hóban.

(18)

M. kir. főerdőhivatal.

Termelt fenyőhaszonfaeladás 3 évre. 82167/1914/I/B/1. sz. — A fenyvesvölgyi m. kir. erdőgondnokság „A” gazdasági osztály IV. vágássorozatának 1914—1916. évi fenyőhaszonfatermése zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Ajánlatok legkésőbb 1914. évi augusztus hó 24-én déli 12 óráig nyújtandók be Ungvárt a m. kir. főerdőhivatalnál, ahol azok augusztus hó 25-én délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Az árverési és szerződési feltételek, a kikiáltási árak, ajánlati űrlap és boríték az ungvári m. kir. főerdőhivatalnál szerezhetők be.

Budapest, 1914. évi július hó.

(19)

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

„A báró Inkey József iharosberényi uradalmában üresedésben volt főerdészi állás betöltetett.”

(20)

Termelt tűzifaeladás. 83405/1914/I/B—1. sz. — A garamrévi m. kir. erdőgondnokság Ujbánya és Garamrudnó közelében levő erdőrészeinek 1914—1916. évi tűzifatermése zárt írásbeli ajánlatok mellett, nyilvános versenytárgyalás útján el fog adatni.

Az ajánlatok 1914. évi augusztus hó 17-én délután 5 óráig nyújtandók be Zsarnóczán a m. kir. erdőhivatalnál, ahol azok augusztus hó 18-án délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Részletes adatok, árverési és szerződési feltételek, ajánlati űrlap és boríték a zsarnóczai erdőhivatalnál szerezhetők be.

Budapest, 1914. évi július hóban.

(21)

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Pályázati hirdetés erdőőri állásokra. 82693/I/A/5/1914. sz. — A kopár területek gazdasági állapotának megjavítását célzó munkálatok sikeres végrehajtása érdekében 600 korona fizetéssel, 100 korona személyi pótlékkal, a törvényes lakpénzzel és mellékilletményekkel rendszeresített, *21 (huszonegy) erdőőri II. altiszti állásra*, nevezetesen a nyitrai, balassagyarmati, eperjesi, sátoraljajuhelyi, nagyváradi, dési, kolozsvári, tordai, marosvásárhelyi, csikszeredai, székelyudvarhelyi, fogarasi, segesvári, nagyszebeni, dicső-

szentmártoni, nagyenyedi, temesvári, pécsi és veszprémi m. kir. állami erdőhivataloknál rendszeresített 1—1 erdőőri állásra, továbbá a máramarosszigeti m. kir. állami erdőhivatalnál rendszeresített 2 erdőőri állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állásokra csak azok pályázhatnak, akik az 1879. XXXI. t.-cz. 37. §-ában körülírt törvényes szakképzettséggel bírnak. Azoknak a pályázóknak, akik jelenleg állami erdészeti szolgálatban még nem állanak, pályázati kérvényükhöz csatolandó hiteles okmányokkal igazolniuk kell:

1. anyakönyvi kivonattal életkorukat;
2. megfelelő bizonyítvánnyal szakképzettségüket;
3. kincstári erdészeti orvos, megyei főorvos, vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy ép, és egészséges testalkattal, különösen pedig jó látó-, halló- és beszélőképességgel bírnak;
4. községi bizonyítvánnyal illetőségüket és erkölcsi magaviseletüket;
5. elfogadható bizonyítványokkal nyelvismeretüket, eddigi alkalmaztatásukat s azt, hogy katonai szolgálati kötelezettségüknek miként feleltek meg.

Az ily módon felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényt 1914. évi augusztus hó 31-ig ahhoz a m. kir. állami erdőhivatalhoz kell benyújtani, amelynek kerületébe folyamodó magát felvétetni óhajtja; de megjegyeztetik, hogy a felvett pályázók szolgálati beosztása, a szolgálat érdekeinek megfelelően fog eszközöltetni.

A pályázók közül előnyben fognak részesíttetni azok, akik igazolni tudják a fenti kellékeken kívül azt is, hogy az erdőművelésben, csemetekerti munkálatokban, térképolvasásban, térképrajzolásban és kisebb műszaki munkálatokban is némi gyakorlattal rendelkeznek.

A kinevezett erdőőrök csak egy évi kifogástalan szolgálat után fognak állásukban véglegesíttetni.

Budapest, 1914. évi július hóban.

(22)

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Termelt tölgy-, szilhaszonfa, valamint cser- és tölgy-tűzifaeladás. 2696/1914. sz. — Az apatini m. kir. erdőhivatalhoz tartozó apatini, bezdáni, doroszlói és palánkai m. kir. erdőgond-

nokságok alább megnevezett vágásaiban készletben lévő faanyagok a helyszínén megtartandó nyilvános szóbeli árverésen kisebb részletekben kerül eladásra.

I. Az 1914. évi augusztus hó 24-én és a következő napjain.:

1. Az apatini m. kir. erdőgondnokság Gájspitz nevű vágásában 674 tm^3 tölgy- és 29 tm^3 szilhaszonfa, továbbá 1785 $ürm^3$ tölgytüzifa.

2. A doroszlói m. kir. erdőgondnokság bácsordasi felső erdei vágásában 37 tm^3 tölgy- és 64 tm^3 szilhaszonfa, továbbá 2028 $ürm^3$ cser- és tölgytüzifa.

3. A palánkai m. kir. erdőgondnokság dunabökényi kemény erdő nevű vágásában 1100 tm^3 tölgy- és 57 tm^3 szilhaszonfa.

II. 1914. évi szeptember hó 1-én és következő napjain.

1. A doroszlói m. kir. erdőgondnokság bácsordasi alsó erdei vágásában 37 tm^3 tölgy- és 2 tm^3 szilhaszonfa, továbbá 112 $ürm^3$ cser- és tölgytüzifa.

2. A palánkai m. kir. erdőgondnokság palonai Cseres nevű vágásában 317 tm^3 tölgy- és 23 tm^3 szilhaszonfa.

3. A bezdáni m. kir. erdőgondnokság küllödi alsó erdő nevű vágásában 550 tm^3 vastagabb és 346 tm^3 20 *cm* és azon alóli vastagságú tölgy- és 14 tm^3 szilhaszonfa, továbbá 506 drb. tölgykomlópózna 3267 $ürm^3$ cser- és tölgytüzifa.

Az árverési és szerződési feltételek nevezett erdőgondnokságoknál betekintheők.

Apatin, 1914. évi július hóban.

(23)

M. kir. erdőhivatal.

Árverési hirdetés. 6892/1914. sz. — Selmech- és Bélabánya szab. kir. bányaváros tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy az 1915. évtől 1919. évig, tehát 5 éven keresztül hihasználandó s évenként körülbelül 10.000 m^3 -t kitevő fenyő-, épület- és műfafáját és évenként 1000 m^3 -t kitevő tölgy-, szil-, kőris-, juhar- és bükkhaszonfáját 1914. évi szeptember hó 29-én d. e. 10 órakor a városház tanácstermében zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverés útján eladja. Bánatpénz a fenyőhaszonfára 10.000 K, a lombfaneműekre 2000 K.

Zárt írásbeli ajánlatok 1914. évi szeptember hó 29-én délelőtt

10 óráig fogadtatnak el és ajánlat csak az összes fenyőfaválasztékokra, vagy az összes lombfaneműekre tehető.

A részletes árverési és szerződési feltételek, valamint a közgyűlés által megállapított kikiáltási árak a városi adóhivatalnál beszerezhetők.

A feltételektől eltérő, későn beérkezett, avagy távirati, valamint a kikiáltási áron aluli, vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Selmeczbánya, 1914. évi augusztus hó 1-én.

(24)

Asner József
h. polgármester.

Termelt selejtes fenyőhaszonfaeladás. (Erdei rakodókon.) 2273/1914. szám. — A garamrévi erdőgondnokság kerületében termelt s a bakaszenesi és rudnói erdőkben levő 903 drb. mintegy 406 m^3 (részben rönköhosszuságon aluli) selejtes fenyőhaszonfa zárt írásbeli ajánlatok útján el fog adatni.

Az ajánlatok legkésőbb 1914. évi augusztus hó 13-ik napján délután 5 óráig nyujtandók be Zsarnóczán a m. kir. erdőhivatalnál, ahol is azok augusztus hó 14-én délelőtt 10 órakor nyilvánosan fognak felbontatni.

A faanyagok és kikiáltási árak kimutatása, az árverési s egyúttal szerződési feltételek, ajánlati űrlap és boríték a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalnál szerezhetők be.

Zsarnócza, 1914. évi július hóban.

(25)

M. kir. erdőhivatal.

Hirdetmény. 15751/1914. sz. — A balkányi 900. sz. betétben Gencsy Ella Kállay Emilné tulajdonát képező tölgyes erdő Nyiregyházán, Szabolcs vármegye árvaszékénél a tanácsteremben 1914. év augusztus hó 27-én d. e. 10 órakor nyilvános árverésen el fog adatni.

Az árverési feltételek Kállay Elek árvaszéki ülnöknél és árvaszék elnökénél megtekinthetők.

Az erdő faanyaga a nagykárolyi állami erdőhivatal becslése szerint 1034 m^3 tölgyműfa és 4158 $ü m^3$ tűzifa.

Nyiregyháza, Szabolcs vármegye árvaszékének 1914 július hó 21-én tartott üléséből.

(26)

Böszörményi
h. elnök.

Fenyőépület és műszerfaeladás és fűrészbérlet. 83141/I/B/1. szám. — A havasközi m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó erdőkből a kincstár által 5 (öt) éven át kitermelendő és havasközi fűrészrakodón átadandó mintegy évi 5000 m^3 fenyőhaszonfa zárt írásbeli ajánlat útján el fog adatni és ugyanakkor a havasközi kincstári fűrészmű bére lesz adva.

Az ajánlatok legkésőbb 1914. évi augusztus hó 31. napjának déli 12 órájáig nyújtandók be az ungvári m. kir. főerdőhivatalnál, hol azok szeptember hó 1-én délelőtt 11 órakor nyilvánosan fel fognak bontatni.

A faválasztékokra, kikiáltási árakra és bánatpénzekre vonatkozó adatok, valamint az árverési és szerződési feltételek, ajánlati űrlapok és borítékok az ungvári m. kir. főerdőhivatalnál szerezhetők be.

(27)

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

- RENDSZERES NÖVÉNYTAN. Irta: dr. Tuzson János. I. Általános rész és a virágtalan növények. Ára egyesületi tagoknak 8 K. Bolti ára 10 K.
- A FENYŐFÉLÉK FÁJÁNAK ÖSSZEHASONLÍTÓ SZÖVETTANA. Irta: dr. Hollendonner Ferencz. Ára tagoknak 16 K, másoknak 25 K.
- A TÖLGY ÉS TENYÉSZTÉSE. Irta: Fekete Lajos. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 4 K, másoknak 6 K.
- AZ ÁKÁCZFA MONOGRAFIÁJA. Irta: Vadas Jenő. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 6 K, másoknak 8 K.
- ERDEI FACSEMETÉK NEVELÉSE. Irta: Tomcsányi Gusztáv. Ára tagoknak 3 K, nem tagoknak 4 K; 4 K 45 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve küldetik.
- MAGYAR ERDÉSZETI OKLEVÉLTÁR. Szerkesztette és történeti bevezetéssel ellátta: Tagányi Károly. 3 kötet. 1906. Ára tagoknak 20 K, nem tagoknak 40 K.
- ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA. 1880—1889. (I—IX.) évfolyam teljesen elfogyott. (Ezen évfolyamokat az egyesület mérsékelt áron visszaváltja.) Elfogyott továbbá az 1890. (X.), 1892—5., 1899. (XIX.) 1901—3.: (XXI—XXIII.) évfolyam.
- Az 1891. (XI.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K 20 fill.
- Az 1896. (XVI.) évfolyam ára tagoknak 50 fill., nem tagoknak 1 K.
- Az 1897. (XVII.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K 20 fill.
- Az 1898. (XVIII.) évfolyam ára tagoknak 70 fill., nem tagoknak 1 K 40 fill.
- Az 1900. évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K 20 fill.
- Az 1904. évi (XXIV.) évfolyam ára tagoknak 1 K 50 fill., másoknak 2 K 40 fill.
- Az 1905. évi (XXV.) évfolyam ára tagoknak 50 fill., másoknak 1 K.
- Az 1906. és 1907. évi egyesített füzet ára tagoknak 1 K 50 f., másoknak 2 K 50 f.
- Az 1908. évi XXVIII. évf. ára tagoknak 1 K, másoknak 2 K.
- Az 1909. évi XXIX. évf. ára tagoknak 1 K, másoknak 2 K.
- Az 1910. és 1911. évi (XXX. és XXXI.) évf. ára tagoknak 2 K, másoknak 4 K.
- Az Erdészeti Rendeletek Tára egyes füzetei 45 fill. postaköltség beküldése esetén bérmentve küldetnek.
- TANGENS-TÁBLÁZATOK. Összeállította Pohl János. Ára tagoknak 1 K, nem tagoknak 2 K. (Kapható a szerzőnél is Oraviczán.)
- A LEGELŐERDŐK BERENDEZÉSE, KEZELÉSE ÉS HASZNOSÍTÁSA. Irta: Márton Sándor. Ára tagoknak 4 K 80 fill., másoknak 6 K.
- HAZÁNK HÁZI FAIPARA. Irta Gaul Károly. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 1 K 40 fill., másoknak 2 K. Bérmentesítésre 45 fill. küldendő.
- A BÜKKTÜZIFA ROMLÁSA ÉS AZ ELLENE VALÓ VÉDEKEZÉS. Irta: Gellért József. Ára tagoknak 60 fill., másoknak 1 K. Bérmentesítésre 35 fill. küldendő.
- A KÜLFÖLDI FANEMEK MEGTELEPÍTÉSE STB. Irta: Péch Dezső. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 3 K, másoknak 4 K. Bérmentesítésre 45 fill. küldendő.
- ÉRTEKEZÉSEK AZ ERDŐRENDEZÉS KÖRÉBŐL. Irta: Bund Károly. Ára 4 K.
- A SZÁLALÓ ERDŐK BERENDEZÉSE. Irta: Fekete Lajos. Ára 1 K 20 fill., ill. 90 fill.
- ERDÉSZETI GÉPTAN. Irta: Kövesi Antal. Ára tagoknak 4 K, másoknak 5 K.
- FÁBÓL KÉSZÍTETT CZUKOR ÉS ALKOHOL. Irta: dr. Zemplén Géza. Ára tagoknak 1 K 50 f., másoknak 2 K. Bérmentesítésre 45 f. küldendő be. Kapható az Eggenberger-féle könyvkereskedésben is. (Budapest, IV., Kecskeméti-u. 3.)
- NÉPSZERŰ ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN. I. füzet. Spórák növények. Elfogyott. II. füz. Mohok, edényes virágtalanok, tülevelűek. Ára 2 K. III. füzet. Magházas növények. Ára 3 K. Irta Fekete Lajos.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél továbbá megrendelhetők a következő művek, melyek után egyesületi tagok és könyvkereskedők 25 százalék árengedményben részesülnek:

ERDŐRENDEZÉSTAN. Irta: Fekete Lajos. Ára 12 K, ill. 9 K.

ERDÉSZETI NYERESÉGSZÁMITÁSTAN. Irta: Fekete Lajos. Ára 4 K, ill. 3 K.

A szerzőknél rendelhetők meg:

ERDŐBECSLÉSTAN. Irta: Sóltz Gyula és Fekete Lajos. Ára 8, ill. 6 K. Kapható Fekete Lajos min. tanácsosnál Selmecezbányán.

ERDŐMIVELÉSTAN. Irta: Vadas Jenő (Selmecezbánya). Ára tagoknak 7 K, nem tagoknak 10 K.

A SELMECEZBÁNYAI M. K. ERDŐAKADÉMIA TÖRTÉNETE ÉS ISMERTETŐJE. Irta: Vadas Jenő. Ára 4 K (erdőgyakornokoknak 3 K, akadémiai hallgatóknak 2 K). Kapható a szerzőnél (Selmecezbányán).

ERDŐRENDEZÉSÜNK FEJLESZTÉSÉRŐL. Irta: Muzsnay Géza, Zsarnócza (Bars m.). Ára 5 K, bérmentesítve 5 K 45 f.

ERDŐRENDEZÉSTAN. Irta: Muzsnay Géza, Zsarnócza (Bars m.). Ára 10 K bérmentesítve, ajánlva 10 K 55 f.

Egyébtt megrendelhető magyar erdészeti művek:

A MAGYAR ÁLLAM ERDŐSÉGEINEK GAZDASÁGI ÉS KERESKEDELMI LEIRÁSA. Szerkesztette: dr. Bedő Albert. 4 kötet, egy térképpel. Kiadta a földmivelésügyi miniszterium. 1896. Magyar, német és francia nyelven.

A BÜKKFA KÖRHADÁSA ÉS KONZERVÁLÁSA. Irta: dr. Tuzson János. Kapható Kilián Frigyes utódánál. Budapest, Váci-utca. Ára 4 K.

AZ ERDŐ, ANNAK MŰVELÉSE, HASZNAI, VÉDELME ÉS RENDEZÉSE. 28 ábrával. Irta: Földes János. 1911. Megrendelhető a „Pátria” irod. váll. és nyomdai r.-t.-nál, Budapest, IX., Üllői-út 25. Ára 1 K.

AZ ERDŐHASZNÁLATTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: Szécsi Zsigmond. II. kiadás. Ára tagoknak 12 K, nem tagoknak 16 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiainál Selmecezbánya.)

ÁLTALÁNOS FÖLDMÉRÉSTAN. Irta: Cséti Ottó. II. kiadás. (Kapható ugyanott.) Ára 9 K.

ERDŐVÉDELEMTAN. Irta: Téglás Károly. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K 40 f.

ERDÉSZETI TALAJTAN. Irta: Fekete Lajos. II. kiadás. 1891. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K.

GRAFOSZTATIKA ÉS VASSZERKEZETEK. Irta: Kövesi Antal. Ára tagoknak 8 K, másoknak 10 K. (Kapható ugyanott.)

BETÜSOROS TÁRGYMUTATÓ AZ ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA I—XXIV. ÉVFOLYAMAIHOZ. Összeállította Tomasovszky Imre. (Kapható ugyanott.) Ára 1 K.

ERDÉSZETI SEGÉDTÁBLÁK. Ára: 8 K és ERDEI ROVATOS NAPLÓ. Ára 1 K 20 fill. Megrendelhetők a földmivelésügyi miniszteriumnál Budapest.

TERMÉSI TÁBLÁK. 1886. Kiadta Fülöp Szász-Coburg herceg erdőrendező-sege. (Jolsva, Gömör m.) Ára 2 K.

AZ ÁRVÉDELMI FÜZESÉK TELEPÍTÉSE ÉS MŰVELÉSE. Irta: Vadas Jenő. Ára 50 f. Megrendelhető a földmivelésügyi miniszteriumnál és Nagel Ottó könyvkereskedésében, Budapest, Muzeum-körút 2. szám.

UTMUTATÁS ERDEI FACSEMETÉK NEVELÉSÉRE ÉS AZ AZOKKAL VALÓ BÁNÁSRA. Irta: Béky Albert. Kapható díjtalanul a m. kir. földmivelésügyi miniszterium könyvtárától levelező lapon kifejezett kívánatra.

A MAGYAR BIRODALOM FONTOSABB FÁSNÖVÉNYEINEK MAG- ÉS TERMÉSHATÁROZÓJA. Irta: *Petricsek Adolf*. Selmecezbánya, 1909. Joerges A. özv. és fia kiadása. Ára 1 K 60 f.

„A VADÁSZ-VIZSLA.” Gyakorlati utmutató a vizslanevelés, tanítás, használat és gyógykezeléshez. Irta: Stark Dezső főerdész. III. kiadás. Ára 2 K. Megrendelhető a „Pátria” irodalmi vállalatnál, Budapest, Üllői-út 25.

KEDVEZMÉNY. A dr. Herezel-féle fasor-szanatorium (Budapest, VII., Városligeti-fasor 9. sz.) vizgyógyintézetében az Országos Erdészeti Egyesület tagjai 25% kedvezményben részesülnek. Kedvezményes jegyre szóló utalvány az egyesület titkári hivatala utján kapható.